

สภาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

วิทยานิพนธ์
ของ
ธธนา กิ่งประโคน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กันยายน 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**THE ADMINISTRATION STATE OF THE KINDERGARTEN DEVELOPMENT
CENTER OF LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATIONS IN
PRAKHONCHAI DISTRICT, BURIRAM PROVINCE**

Tatana Kueprakhon

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration**

September 2014

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางธรรนา ทือประโคน
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ จำเริญ อุ่นแก้ว)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สาธิต ผลเจริญ)

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยาภรณ์ สิริภานุมาศ)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

วันที่เดือน.....พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	
ผู้วิจัย	ธรรมา กือประโคน	
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.จำเริญ อุ่นแก้ว ดร.สาธิต ผลเจริญ ผศ.ดร. ปิยาภรณ์ ศิริภาณุมาศ	ประธานกรรมการ ที่ปรึกษาหลัก ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสี่ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2. สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีปัญหาที่สำคัญ คือ บุคลากรขาดการส่งเสริมให้ได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบุคลากรไม่เพียงพอต่อการดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่คับแคบไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก ข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ ควรส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง ควรจัดสรรบุคลากรครูให้เหมาะสมกับอัตราส่วนของจำนวนเด็กนักเรียน และควรเพิ่มเติม ปรับปรุง อาคารสถานที่ให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็กนักเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Briham Rajabhat University

TITLE	The Administration State of The Kindergarten Development Center of Local Government Organizations in Prakhonchai District, Buriram Province		
AUTHOR	Tatana Kueprakhon		
THESIS ADVISORS	Dr. Satit Pholcharoen	Major Advisor	
	Assistant Professor Dr.Piyaporn Siripanumas	Co-advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2014

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the administration state of the kindergarten development center of local government organizations in Prakhonchai district, Buriram province; 2) to compare the administration state of the kindergarten development center of local government organizations in four aspects perceived by kindergarten development center administrators, kindergarten development center committees and teachers classified by positions and types of local government organizations. The samples used in this research were 210 officials from local government organizations. The instrument used for data collection was the questionnaire, constructed by the researcher and with the reliability of 0.89. The statistics used for analyzing the data were percentage, mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), F-test, Scheffe' method and independent t-test.

The main research findings were summarized as follows :-

1. The administration state of the kindergarten development center of the local government organizations in Prakhonchai district, Buriram province as a whole and individual aspects was at a high level.
2. The administration state of the kindergarten development center of the local government organizations, perceived by officials from locals government organizations with different positions, was different with the statistical significance at .05 level.
3. The administration state of the kindergarten development center of the local government organizations, perceived by personnel in local government organizations with

different types of local government organizations, as a whole was different with the statistical significance at .05 level.

4. The administration state of the kindergarten development center had main problems including lack of supporting staff, insufficient number of staff and insufficient buildings.

Important suggestions were the organizations should encourage the staff to develop themselves by participating training sessions, allocating sufficient number of staff and constructing more and improving buildings in order to have enough places for the students' activities.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิถียุส
Briaram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดย ได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ จำเริญ อุ้นแก้ว ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร. สาธิต ผลเจริญ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา วีรกุลเทวัญ กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และชี้แนะในการตรวจแก้ไขและเพิ่มเติมข้อบกพร่องในการสอบ วิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวก และประสานงานในการจัดทำ วิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ นางสุภาพร ขุนงามจำ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้าน โนนแสนห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรริรัมย์ เขต 2 นางเพลินพิศ ยงทวี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดบ้านยาง (ซอยคูราชฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรริรัมย์ เขต 2 และนายประจน แพงมา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อำเภอประ โคนชัย จังหวัดนูรริรัมย์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบคุณผู้บริหารศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก ในเขตอำเภอประ โคนชัย จังหวัด นูรริรัมย์ทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชา รวมถึงเพื่อนร่วมงาน ที่ได้อนุเคราะห์ช่วยเหลือผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จ

ประ โยชน์และคุณค่าที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดามารดา ผู้ให้กำเนิด บูรพาจารย์ คณาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอน ครอบครัวที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในครั้งนี้

ธนา คือประ โคน

สารบัญ

หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การจัดการศึกษาปฐมวัย.....	10
ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	10
ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	10
แนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	12
หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	14
พัฒนาการตามวัยของเด็ก.....	17
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น.....	21
แนวความคิดการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	21
ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	24
ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพด้านเด็ก.....	24
ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพด้านผู้ดูแลเด็ก.....	25
ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	25
มาตรฐานการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
งานวิจัยในประเทศ.....	49
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	55
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	57
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	62
การสร้างเครื่องมือ.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	93
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	93
สมมุติฐานของการวิจัย.....	93
วิธีดำเนินการวิจัย.....	94
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	95
สรุปผลการวิจัย.....	96

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
อภิปรายผลการวิจัย.....	98
ข้อเสนอแนะ.....	101
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	101
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	102
บรรณานุกรม.....	103
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	109
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	125
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	132
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	134
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 ข้อมูลทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์.....	47
3.1 จำนวนประชากร.....	62
3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	63
4.1 จำนวน และคำร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
4.2 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมและรายด้าน.....	73
4.3 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ.....	74
4.4 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย.....	75
4.5 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร.....	77
4.6 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน.....	78
4.7 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	80
4.8 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานภาพตำแหน่ง ต่างกัน โดยรวมและรายด้าน.....	81
4.9 เปรียบเทียบรายคู่ สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง.....	83
4.10 เปรียบเทียบรายคู่ สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง.....	83
4.11 เปรียบเทียบ สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายด้าน.....	84

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.12 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบุคลากรและการบริหาร จัดการ.....	83
4.13 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และ ความปลอดภัย.....	87
4.14 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตร.....	89
4.15 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมและ สนับสนุนจากชุมชน.....	91
4.16 ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	93
4.17 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	94

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม จะต้องอาศัยทรัพยากรหลาย ๆ อย่างประกอบกัน ทรัพยากรที่ถือได้ว่ามีความสำคัญเป็นอันดับแรกของการพัฒนาก็คือ ทรัพยากรมนุษย์ และสิ่งที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพนั่นก็คือ “การศึกษา” ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการเตรียมความพร้อม และส่งเสริมมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าเด็กเล็กหรือเด็กปฐมวัยเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญอีกกลุ่มหนึ่งในการพัฒนา

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาก่อนภาคบังคับที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และพัฒนาการทั้งนี้เนื่องจากเด็กปฐมวัย ซึ่งหมายถึงเด็กที่มีอายุระหว่าง 0-6 ขวบนั้นเป็นวัยที่มีพัฒนาการทุกด้านเจริญเติบโตในอัตราที่สูงที่สุด โดยเฉพาะในระบบประสาทและสมอง ซึ่งเจริญเติบโตถึงร้อยละ 80 ของผู้ใหญ่เป็นระยะที่เกิดการเรียนรู้เต็มที่ เมื่อได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องนักจิตวิทยาและนักการศึกษาทั่วไปต่างเชื่อว่าประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยได้รับเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาการทุกด้านต่อเนื่องไปจนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ (กระทรวงมหาดไทย, ม.ป.ป., : 2) การวางรากฐานที่ดีให้กับเด็กปฐมวัยจึงเท่ากับเป็นการเตรียมและสร้างพลเมืองที่ดีมีคุณภาพให้กับประเทศชาตินั่นเอง

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ได้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กไว้ว่าจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, (2546). และจากแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 10 กล่าวถึงการสร้างและพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมภายใต้ระบบการศึกษาที่มุ่งการเรียนรู้ทั้งทางปฏิบัติและวิชาการ โดยพัฒนาเด็กเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดาจนกระทั่งเกิดให้เติบโตตามวัยอย่างเหมาะสมและพร้อมเรียนรู้โดยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับพ่อแม่ในการดูแลสุขภาพและพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดทั้งทางจิตใจอารมณ์สังคมและสติปัญญา ฝึกให้เด็กคิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

จากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันส่งผลให้ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน เพราะต้องออกไปทำงานนอกบ้านทำให้เด็กในวัยนี้ได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่ถูกสุขลักษณะ และประกอบกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันมีมลพิษมากขึ้นสภาพสังคม ครอบครัวยุคใหม่แตกแยก เด็กไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควร ขณะเดียวกันโรงเรียนอนุบาลก็มีไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก ที่เพิ่มขึ้น (เบญญา แสงมลิ. 2542) ด้วยเหตุนี้จึงมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบ ของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาเด็กส่งเสริมการอบรมเลี้ยงดูให้เด็ก มีความเจริญเติบโตทั้งในด้านร่างกายและจิตใจอีกทั้งเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่เดิมมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน กรมการศาสนา กรมประชาสัมพันธ์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมอนามัยซึ่งแต่ละหน่วยงานมีจุดประสงค์ในการก่อตั้งแตกต่างกันไปแต่โดยหลักใหญ่แล้ว ก็เพื่อเป็นสถานที่สำหรับดูแลเด็กก่อนวัยเรียนเพิ่ม โอกาสให้เด็กได้รับการเตรียมความพร้อม มีพัฒนาการด้านร่างกายจิตใจอารมณ์สังคมและสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัยเพื่อแบ่งเบาภาระ ของผู้ปกครองที่ไม่มีผู้เลี้ยงดูลูกในช่วงเวลากลางวันต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2544 มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 16 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่รวมถึงการจัดการศึกษาให้เด็ก ก่อนวัยเรียนซึ่งการถ่ายโอนภารกิจอำนาจหน้าที่และงบประมาณในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมอนามัย. 2547 : คำนำ)

ในยุคปัจจุบันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้ให้ความสำคัญ กับท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับท้องถิ่นในการพัฒนา ด้านต่างๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น ได้กำหนดวิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษาท้องถิ่นว่า จัดการศึกษาทุกระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของคนในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะที่สามารถบูรณาการชีวิต ให้อยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์และมีความสุขที่ยั่งยืน สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น และประเทศชาติ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศและนานาชาติ (สุเทพ ปฏิวัฒน์. 2554 : 3) แต่สถานการณ์ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันในเวลา นี้จะเห็นได้ว่าภาพลักษณ์ส่วนใหญ่ปรากฏออกมาในลักษณะไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ได้อย่างแท้จริงขาดวิสัยทัศน์ในการดำเนินงาน ขาดความชัดเจนในการทำงานและมีปัญหา การบริหารงานอย่างต่อเนื่อง

ในปัจจุบันมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นเอง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ทั้งนี้เขต พื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นสังคมชนบท จึงมีประชากรเด็กที่ด้อยโอกาส และขาดการดูแลเอาใจใส่ในการส่งเสริมและพัฒนาที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย ประกอบกับภารกิจ ตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักถูกส่วนราชการอื่นมองว่าเป็นองค์กรที่ไม่มี ความพร้อมในการให้บริการสาธารณะเท่าที่ควร ขาดมาตรฐานและการดำเนินงานและบริหาร มีความแตกต่างหลากหลายทั้งในด้าน โครงสร้าง อาคารสถานที่และการบริหารงาน จึงมี ความเป็นไปได้ที่จะมีสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน เช่น ปัญหาด้านการบริหาร แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น (จันทิมา ทิมจ้อย, 2552 : บทนำ) หากปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้รับการศึกษาและแก้ไขอย่างถูกต้องแล้วย่อมส่งผลต่อการพัฒนา คนในวัยเด็กเล็กซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของสังคมในอนาคต เป็นผลให้ประชากรในพื้นที่ด้อยคุณภาพ และส่งผลเสียต่อการพัฒนาการเรียนรู้และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะเป็นปมปัญหาของสังคม และส่งผลเสียต่อชาติบ้านเมืองเพิ่มมากขึ้นตามลำดับในอนาคต

จากรายงานการตรวจประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาด้านปฐมวัยตามมาตรฐาน การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพบว่าแต่ละศูนย์พัฒนา เด็กเล็กประสบปัญหาด้านต่าง ๆ คือ การจัดประสบการณ์แก่เด็กยังไม่มีการเตรียมความพร้อมให้กับ เด็กอย่างจริงจัง ส่วนใหญ่มุ่งจะเร่งให้เด็กได้เรียนรู้หนังสือ อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น การกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อตอบสนองของความต้องการของผู้ปกครอง ครูพี่เลี้ยงหรือผู้ดูแลเด็ก ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษাপฐมวัยทั้งด้านหลักสูตรการจัดกิจกรรมการวัดและ ประเมินพัฒนาการของเด็กอาคารสถานที่ไม่ได้มาตรฐานบางแห่งต้องอาศัยอาคารอเนกประสงค์ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขาดงบประมาณสนับสนุนสื่ออุปกรณ์และเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กไม่เพียงพอ นอกจากนี้ พบว่าพ่อแม่ขาดโอกาสการเรียนรู้วิธีการเป็นพ่อแม่ที่ดีและวิธีรักลูกให้ถูกทางยังมีความเข้าใจผิด ในการเลี้ยงดูลูก ครอบครัว ชุมชน และประชาชนขาดการมีส่วนร่วม ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษাপฐมวัยขาดความเข้าใจในจิตวิทยาเด็ก ทำให้เด็กปฐมวัยไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร (สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย, 2545 : 9)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขต อำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชนเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเป็นแนวทาง ปรับปรุงพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม และประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกัน
2. บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรูปแบบต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์
2. ได้ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีสถานภาพตำแหน่ง และประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกัน เพื่อที่ผู้บริหารสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เหมาะสม
3. เป็นสารสนเทศในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

เนื้อหา

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้กรอบแนวคิดของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2547 : 1 – 28) ใน 4 ด้านได้แก่

1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ
2. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ปีการศึกษา 2556 จำนวน 449 คนจำแนกเป็นผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 30 คน คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 336 คน และครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 83 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ปีการศึกษา 2556 จำนวน 210 คนซึ่งได้จากตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครชชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608-610; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน แล้วจึงสุ่มอย่างง่าย จำแนกเป็นผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 30 คน คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 144 คนและครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 36 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระคือ สภาพภาพบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ได้แก่

1.1 สถานภาพตำแหน่ง แบ่งเป็น

- 1.1.1 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.1.2 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.1.3 ครูผู้ดูแลเด็ก

1.2 ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งเป็น

1.2.1 เทศบาลตำบล

1.2.2 องค์การบริหารส่วนตำบล

2. ตัวแปรตามได้แก่สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของบุคลากร ใน 4 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

2.2 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

2.3 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ระยะเวลาที่ศึกษา

เดือนตุลาคม 2556 ถึง 31 พฤษภาคม 2557

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการหมายถึง การดำเนินการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตร จุดมุ่งหมาย มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่มีกิจกรรมหลากหลาย เน้นการปฏิบัติจริง มีการนำความรู้มาส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้สอดคล้องกับการพัฒนาเด็กทุกด้าน มีนโยบายแผนงาน และงบประมาณในการดำเนินงานที่ชัดเจน นำคณะผู้ดูแลเด็กศึกษาดูงานนอกสถานที่ และมี การประเมินผลการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ บุคลากรมีคุณสมบัติและคุณวุฒิเหมาะสมกับตำแหน่ง มีความรู้ ความเข้าใจในจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก ยึดเข้มแข็งใฝ่ มาปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และแต่งกายสุภาพเรียบร้อย

1.2 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย หมายถึง การดำเนินการ ที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมและบริเวณที่ใช้ในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก ได้แก่ ที่ตั้งจำนวนชั้น ทางเข้า-ออก ประตู หน้าต่าง และพื้นที่ใช้สอย แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศ สภาพพื้นที่ภายในอาคาร ภายนอก อาคาร รั้ว สภาพแวดล้อมและมลภาวะ พื้นที่เล่นกลางแจ้ง ระเบียบ รวมถึงการกำหนดมาตรการ ป้องกันความปลอดภัย มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

1.3 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดหาสื่อ การใช้สื่อ การจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม สติปัญญา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามวัยการจัดกิจกรรมประจำวัน โภชนาการสำหรับเด็ก ซึ่งครอบคลุมถึงการศึกษาหลักสูตร การนำแผนประสบการณ์ไปใช้ การนิเทศ ติดตามและการ ประเมินผล

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง กระบวนการและวิธีการ ต่าง ๆ ที่ครูผู้ดูแลเด็กใช้ในการติดต่อสื่อสารสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้ปกครองเด็กเล็กและชุมชน เพื่อให้เกิดการตอบสนองในความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ การประชุม ชี้แจงให้ประชาชน ได้ทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การประสานงาน และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดง ความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดให้มีกองทุนส่งเสริม การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึงสถานศึกษาที่ให้กรอบรมเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่อายุ 2 - 6 ปี ในช่วงเวลากลางวันเป็นที่จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็ก มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายอารมณ์ - จิตใจสังคมและสติปัญญาสังกัดเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

3. ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึงบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง เป็นผู้บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ปลัดเทศบาลหรือปลัดองค์การบริหารส่วน ตำบลและหัวหน้ากองการศึกษา ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

4. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึงบุคคลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ โดยจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทน กลุ่มองค์กรประชาคม ผู้แทนผู้ปกครอง และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

5. ครูผู้ดูแลเด็ก หมายถึงบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่หลักในการอบรมเลี้ยงดูจัด ประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึงเทศบาลตำบลประโคนชัย เทศบาลตำบลแสง
โตน เทศบาลตำบลโคกม้า เทศบาลตำบลเขาคอก และองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ องค์การ
บริหารส่วนตำบลประโคนชัย องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร องค์การบริหารส่วนตำบลละเวีย
องค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้มาก องค์การบริหารส่วนตำบลปึงกู องค์การบริหารส่วนตำบล
โคกข่าง องค์การบริหารส่วนตำบลไพศาล องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ องค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองบอน องค์การบริหารส่วนตำบลโคกมะขาม องค์การบริหารส่วนตำบลปะทาดู
องค์การบริหารส่วนตำบลโคกคูม และองค์การบริหารส่วนตำบลสี่เหลี่ยม

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.2 ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.3 แนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.4 หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.5 พัฒนาการตามวัยของเด็ก
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2.1 แนวความคิดการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - 2.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2.3 ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. มาตรฐานการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - 3.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ
 - 3.2 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
 - 3.3 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
 - 3.4 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

การจัดการศึกษาปฐมวัย

ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาสำหรับวัยเด็กหรือปฐมวัยมีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายคนได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

เยวพา เดชะคุปต์ (2542 :2) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ขวบ ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่น ๆ เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพ และการพัฒนาทางสมอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 :3) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยว่าเป็น การพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีเต็มบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทของสังคมวัฒนธรรมที่เด็กต้องอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

ฮิม (Hymes. 1969 : 69; อ้างถึงในภนทร ชรรณบรร. 2546 : 7) ได้ให้ความหมายของการศึกษาปฐมวัยไว้ว่าเป็นการศึกษาที่จัดให้แก่เด็กวัยแรกเกิดจนถึง 6 ปีโดยแยกได้เป็น 2 ระดับคือ

1. ระดับนรีบาลได้แก่การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กวัยแรกเกิดถึง 3 ปี ซึ่งเน้นการดูแลอบรมและพัฒนาให้เด็กเกิดการเจริญเติบโตและก้าวหน้าทั้งด้านพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์- จิตใจสังคมและสติปัญญา
2. ระดับอนุบาลได้แก่การจัดการศึกษาเพื่อเด็กวัย 3-6 ปีให้มีความเติบโตและพัฒนาการรอบคลุมทั้งด้านร่างกายอารมณ์- จิตใจสังคมและสติปัญญา

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กวัยแรกเกิดจนถึง 6 ปี เน้นการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์- จิตใจ สังคม และสติปัญญา

ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาสำหรับวัยเด็กหรือปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับรากฐานการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจเนื่องจากวัยเด็กเป็นวัยที่มีความสำคัญที่สุดของการวางรากฐานชีวิต ซึ่งได้มีนักวิชาการศึกษาหลายคนได้ให้ความสำคัญไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 4) กล่าวว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนและป้องกันปัญหาสังคมในระยะยาวจำเป็นต้องเริ่มพัฒนาเด็กตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิโดยเน้นให้ครอบครัวเป็นแกนหลักในการพัฒนาและให้ชุมชนสังคมเป็นฐานที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการพัฒนาเลี้ยงดูเด็กทุกชั้นตอน

กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2542 : 17 – 24) ได้กล่าวไว้ว่าการศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่ครอบคลุมการดูแลและการศึกษาที่จัดให้กับเด็กแรกเกิดถึงอายุ 8 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงและเจริญงอกงามในด้านการพัฒนาการมุ่งให้เด็กได้เข้าถึงความเป็นจริงของอารมณ์ตระหนักถึงทักษะทางสังคมและพัฒนาภาวะสร้างสรรค์รู้จักตนเอง ภาคภูมิใจในตนเอง และมั่นใจในตนเองการศึกษาในระดับนี้จึงถูกเรียกว่าเป็น “การศึกษาและการอบรมดูแล” ไปด้วยเช่นกัน

ภรณ์ กุรุรัตน์ (2542 : 12) ได้ให้ความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยไว้ว่าเป็นการจัดการศึกษาอีกทั้งยังเป็นการวางรากฐานเพื่อปูพื้นฐานชีวิตที่ดีเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียน

นภเนตร ธรรมบวร (2546 : 191) ได้ให้ความสำคัญของการศึกษาระดับปฐมวัยไว้ว่าเป็นการจัดการศึกษาก่อนภาคบังคับที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในอันที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการเพราะเป็นวัยที่มีอัตราในการเจริญเติบโตสูงสุดสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่หากได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างถูกต้อง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549 : 19) กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยเป็นการศึกษาที่มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกายอารมณ์ – จิตใจสังคมสติปัญญาคุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์อยู่ร่วมในสังคมอย่างปกติสุขให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ฮิม (Hymes, 1969 : 71; อ้างถึงในนภเนตร ธรรมบวร, 2546 : 9 – 10) กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัยโดยเฉพาะในช่วง 5 ปีแรกของชีวิต เป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนรู้ และเด็กจำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่หรือผู้ดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิด โดยการให้ความรัก โอบกอด พูดยุติ และเล่นกับเด็ก เพื่อให้สมองของเด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ จากความสำคัญดังกล่าวสรุปได้ว่าเด็กในระดับปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดของชีวิตที่จะสามารถเรียนรู้และสร้างพัฒนาการทุกด้านของตนเองให้ครบถ้วนทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจสังคมและสติปัญญาเพื่อพร้อมที่จะรับกับประสบการณ์ใหม่ๆ ที่แทรกซ้อนเข้ามาในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพฉะนั้นถ้าเด็กคนใดที่ไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องและเหมาะสมในวัยนี้ย่อมส่งผลให้การเรียนรู้ในระยะต่อไปไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

แนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัย

แนวคิดพื้นฐานในเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยได้มีนักวิชาการ และนักการศึกษาให้แนวคิดไว้หลายแนวคิดแตกต่างกันไปดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 3 – 5) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยไว้ว่า

1. การพัฒนาการตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่าพัฒนาการของมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิ ต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิตจะมีพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์ – จิตใจสังคม และสติปัญญาควบคู่กันไปด้วยความแตกต่างของแต่ละบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาและการจัดประสบการณ์

2. การเรียนรู้ของมนุษย์มีผลมาจากประสบการณ์ต่างๆการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวโดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเองและการเรียนรู้จะเป็นไปโดยดี

3. การเล่นของเด็กการเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญสำหรับเด็กเด็กจะเกิดการเรียนรู้และมีผลดีต่อการเจริญเติบโตช่วยพัฒนาความพร้อมทางด้านร่างกายสติปัญญาอารมณ์ – จิตใจ และสังคมจากการเล่นจะเน้นการเล่นจึงเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

4. วัฒนธรรมและสังคมทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันออกไปฉะนั้นครูระดับปฐมวัยจึงจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ดังนั้นครูผู้สอนควรต้องเรียนรู้วัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบเพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาเกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานที่เหมือนหรือต่างจากคนได้อย่างราบรื่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2547 : 4 – 7) ได้กล่าวไว้ว่าการเริ่มต้นเป็นจุดสำคัญของงานทุกชนิดและในงานแห่งชีวิตจุดเริ่มต้นคือการเริ่มชีวิตในเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในหมู่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาว่าเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบ เป็นช่วงที่สำคัญช่วงหนึ่งของชีวิตที่สมองมีการเจริญเติบโตมากกว่าทุกๆช่วงอายุและเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการปูพื้นฐานทักษะต่างๆให้แก่เด็กเพื่อมีความพร้อมในการที่จะพัฒนาในระดับต่อไปดังนั้นการจัดการศึกษาปฐมวัยพัฒนาขึ้นมาโดยแนวคิดต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กพัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิตครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์ – จิตใจสังคมสติปัญญาและลักษณะนิสัย จะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้านเด็กแต่ละคน จะเติบโตและมีลักษณะการพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัยซึ่งบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละวัยเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ขวบพัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้

และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็กเช่นทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็นตามลำดับขั้นเด็กจะพัฒนาไปถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อนเช่นทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาอธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุประสบการณ์คำนิยามทางสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นต้นดังนั้นแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กจึงเป็นเสมือนเป็นแนวทางให้ผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจเด็กสามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคลเพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์มีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้รับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและเนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้นและเด็กมีการเรียนรู้ตามธรรมชาติตั้งแต่เกิดก่อนจะเข้าสถานศึกษาการจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเองในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็กการเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตของเด็กทุกคนเด็กจะรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลินได้สังเกตมีโอกาสดลองสร้างสรรค์แก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเองซึ่งมีอิทธิพลและมีผลต่อการเจริญเติบโตช่วยพัฒนาร่างกายอารมณ์สังคมสติปัญญาและลักษณะนิสัยเด็กจะรู้จักการเรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่นสร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่นรวมถึงธรรมชาติรอบตัวดังนั้นในการจัดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจึงถือว่าการเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

4. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็กทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยถือว่าผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบเพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาเกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างมีความสุขแนวคิดพื้นฐานดังกล่าวในการจัดการศึกษาปฐมวัยครูผู้ดูแลเด็กต้องศึกษาหลักการของหลักสูตรให้เข้าใจเพราะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กแรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบจะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคนทั้งเด็กปกติเด็กที่มีความสามารถพิเศษและเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมสติปัญญา รวมทั้งการสื่อสาร

และการเรียนรู้หรือเด็กที่มีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสเพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้านทั้งทางร่างกายอารมณ์ – จิตใจสังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัยอย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายบูรณาการผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าเหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างเด็กกับพ่อแม่เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีความสุขเป็นคนดีและคนเก่งของสังคมสอดคล้องกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมความเชื่อทางศาสนาสภาพเศรษฐกิจสังคม โดยความร่วมมือจากบุคคลครอบครัวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรเอกชน ฯลฯ

รูสโซ่ (Rousseau. ; อ้างถึงใน นิภา เดิบโต. 2552 : 29) มีความเห็นว่าการให้การศึกษาแก่เด็กต้องขึ้นอยู่กับธรรมชาติของเด็ก และความสนใจ เด็กเกิดมามีธาตุแห่งความดีและบริสุทธิ์ เด็กสามารถเจริญเติบโตได้โดยไม่ต้องดัดหรือบังคับ เด็กสามารถเรียนรู้ได้โดยธรรมชาติ

จากแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กที่มีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอน ไปพร้อมกันทุกด้านแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ชี้ให้เห็นว่าเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเองในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้และจัดกิจกรรมบูรณาการให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน โดยถือหลักการการเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กและแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้การพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 5 – 7) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยยึดหลักที่ว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดหลักการพัฒนาเด็ก ดังนี้

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็กโดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกายอารมณ์ – จิตใจสังคม และสติปัญญาบนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ที่เด็กที่มีความหมายกับตัวเด็กเป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ ได้พัฒนาตามวัฒนธรรม

และภาษาของเด็กโดยพัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขในการเรียนรู้และเป็นการเตรียมเด็กสำหรับชีวิตอนาคตที่จะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป

2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องเป็นสภาพแวดล้อมที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมปลอดภัยอากาศสดชื่นผ่อนคลายไม่เครียดมีโอกาสออกกำลังกาย และพักผ่อนมีสื่อวัสดุอุปกรณ์มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมดังนั้นสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนจึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็กแต่ละคนที่จะเรียนรู้ และสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลในสังคมเห็นความสำคัญของการเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย

3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนมีหน้าที่จัดกิจกรรมพัฒนาเด็กด้วยการจัดประสบการณ์และกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้โดยเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำและค้นพบความรู้ความสามารถความสนใจด้วยตนเอง ครูผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดการกิจกรรมที่จะส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กและครูต้องรู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนเป็นอย่างดีที่จะให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความแตกต่างกัน

4. การบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยให้ยึดหลักการบูรณาการเด็กสามารถเรียนรู้จากกิจกรรมหลายกิจกรรมแต่ละกิจกรรมจะให้ประสบการณ์หลายประสบการณ์และฝึกทักษะหลายทักษะผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเล่นที่หลากหลายซึ่งเหมาะสมกับวัยและการพัฒนาการทั้งด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญาให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกันเล่นด้วยกันอภิปรายร่วมกันแสดงความคิดเห็นร่วมกันทำงานด้วยกันเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กระดับปฐมวัยส่วนใหญ่จะใช้การสังเกตพฤติกรรมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กและประเมินจากข้อมูลเชิงบรรยายผลงานของเด็กการแสดงออกในสภาพจริง ข้อมูลจากครอบครัวและจากผลการประเมินของเด็กเองทำให้ครูผู้สอนทราบผลการเรียนรู้และการพัฒนาการของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนใช้ในการวางแผนการสอนการจัดกิจกรรมและใช้ในการสื่อสารผลการเรียนรู้กับผู้ปกครองและยังสามารถนำไปใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษาอบรมเด็กก่อนเกณฑ์

6. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้ปกครองของเด็กเล็กแต่ละคนมีพื้นฐานทางครอบครัวที่ต่างกันเด็กเจริญเติบโตในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันครูและผู้ปกครองจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อเข้าใจพัฒนาการของเด็กมีการยอมรับและความร่วมมือในการพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันดังนั้นครูผู้สอนกับผู้ปกครองจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กทั้งในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนการอบรมเลี้ยงดู

จินตนา พิพัฒน์พงษ์ (2547 : 13 – 14) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยดำเนินการอยู่บนหลักการที่ว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาคู่มือปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท การจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ชี้นำหลักการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย โดยการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

3. พัฒนาเด็ก โดยองค์รวมผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข โดยการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกิจกรรม

5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก โดยการส่งเสริมให้จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีการประสานความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และหลักการจัดการศึกษาซึ่งดำเนินการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรมตามความเป็นอยู่จริงของเด็ก โดยมีผู้ใหญ่ในชุมชนเป็นผู้เชื่อมโยงองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่เด็ก

เดกเกอร์ (Decker. 1992 : 7; อ้างถึงใน ศึกษา คชโคตร. 2538 : 10) กล่าวว่าโรงเรียนปฐมวัยเป็น โรงเรียนที่เตรียมเด็กสำหรับสังคมใหม่ตามที่ต้องการ โดยมีจุดประสงค์เพื่อฝึกเด็กในการทำงานและเป็นสถานที่ที่ให้ความสุขแก่เด็กซึ่งเด็กจะเรียนรู้ด้วยเหตุผลไม่ใช่การเรียนรู้จากการบังคับ โรงเรียนปฐมวัยจะต้องกำหนดนิสัยใจคอที่จะต้องปฏิบัติไปสู่นิสัยที่ด้งามการเรียนการสอนจะยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคือให้เด็กมีอิสระ ในการเคลื่อนไหวมีการวางแผนกิจกรรมการเล่นจากของเล่น เช่นการสร้างด้วยบล็อกไม้การพัฒนาความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ การพัฒนาการทางภาษาด้วยการท่องบทกลอนการร้องเพลงการเล่าเรื่องการอภิปรายการเน้นความสัมพันธ์และระเบียบความคิดการเรียนรู้จากมารดาจากครู

สรุปได้ว่า หลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจึงเป็นการยึดหลักการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้กับเด็ก ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ จากการทำงานและการเล่นอย่างอิสระและการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

พัฒนาการตามวัยของเด็ก

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเป็นสิ่งสำคัญ เพราะพัฒนาการทุกช่วงมีความต่อเนื่องและมีผลกระทบถึงกัน เด็กวัยต้นเป็นวัยที่จะก้าวเข้าสู่การพัฒนาของชีวิตเด็ก จะเริ่มพัฒนาลักษณะความเป็นตัวของตัวเองให้มีความสนใจในสิ่งรอบตัวดังนั้นถ้าพัฒนาการในวัยต้นของชีวิตเป็นไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ ก็จะช่วยให้พัฒนาการในวัยต่อมาติดตามไปด้วย อรุณี หรดาต (2548 : 26 – 27) ได้กล่าวถึงพัฒนาการเด็กวัย 3 – 5 ปีไว้ดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกายเด็กวัยนี้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะในเรื่อง ความสูงและน้ำหนักแม้ว่าอัตราการเจริญเติบโตของเด็กวัยนี้จะช้ากว่าวัยทารกก็ตามกล้ามเนื้อที่ใช้ในการเคลื่อนไหวเช่นกล้ามเนื้อมือกล้ามเนื้อเท้ายังทำงานไม่ประสานกันดีพอโดยเฉพาะ กล้ามเนื้อมือและกล้ามเนื้อตาทำให้เด็กยังไม่สามารถเขียนหนังสือ ได้ดีเด็กวัยนี้ชอบเคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่งมีความคล่องแคล่วว่องไวในการเดินการวิ่งการหยิบจับและการช่วยตนเองสามารถ ควบคุมและบังคับการทรงตัวได้ดีทำให้เด็กวัยนี้พร้อมที่จะออกกำลังและเคลื่อนไหวในลักษณะ ต่างๆการสัมผัสหรือการใช้มือมีความละเอียดขึ้น

2. พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจการแสดงออกทางอารมณ์ของเด็กวัยนี้รุนแรงกว่าวัยทารกเมื่อมีอารมณ์จะแสดงออกอย่างเต็มที่ไม่มีปิดบังซ่อนเร้นแต่จะเกิดเพียงชั่วครู่แล้วหายไป

การที่เด็กเปลี่ยนแปลงอารมณ์ง่ายเพราะมีความสนใจระยะสั้นไม่สนใจอะไรนานเมื่อมีสิ่งใด น่าสนใจก็จะเปลี่ยนอารมณ์ไปตามสิ่งนั้นๆมีผู้กล่าวว่าเด็กปฐมวัยเป็นวัยเจ้าอารมณ์ทั้งนี้อาจ เนื่องจากเด็กเล่นนานและหิวโหมเกินไปไปซัดซิ้นไม่ยอมนอนกลางวันหวังเล่นเด็กส่วนมากรู้สึกว่าคุณสามารถทำกิจกรรมต่างๆได้มากกว่าผู้ใหญ่อนุญาตให้ทำและซัดซิ้นที่จะอยู่ในขอบเขตที่ผู้ใหญ่ไว้วางไว้วันนอกจากนี้ยังโกรธเมื่อไม่สามารถทำสิ่งที่ตนเองคิดว่าจะทำให้สำเร็จรู้สึกผิดหวังและเกรี้ยวกราดแต่เมื่อมีโอกาสได้เล่นกับเพื่อนหรือทำกิจกรรมกับบุคคลอื่นมากขึ้นและเมื่อมีอายุมากขึ้นระดับความรุนแรงและการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ของเด็กจะลดน้อยลง

3. พัฒนาการด้านสังคมเด็กเริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมครั้งแรกในครอบครัว โดยมีปฏิสัมพันธ์กับบิดามารดาและญาติพี่น้องเมื่อโตขึ้นต้องไปสถานศึกษาเด็กเริ่มเรียนรู้การติดต่อและการมีสัมพันธ์กับบุคคลนอกครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในวัยเดียวกันเด็กได้เรียนรู้การปรับตัวให้เข้าสังคมกับเด็กอื่นพร้อมๆกับรู้จักร่วมมือในการเล่นกับกลุ่มเพื่อน เจตคติและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กจะก่อขึ้นในวัยนี้และจะฝังแน่นยากที่จะเปลี่ยนแปลงในวัยต่อไปดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยนี้มี 2 ลักษณะคือลักษณะแรกนั้นเป็นความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่และลักษณะที่สองเป็นความสัมพันธ์กับเด็กในวัยใกล้เคียงกัน

4. พัฒนาการด้านสติปัญญาความคิดของเด็กวัยนี้มีลักษณะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ยังไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกของคนอื่นเด็กมีความคิดเพียงแต่ว่าทุกคนมองสิ่งต่างๆรอบตัว และรู้สึกต่อสิ่งต่างๆเหมือนตนเองความคิดของตนเองเป็นใหญ่ที่สุดเมื่ออายุ 4 – 5 ปี เด็กสามารถโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของที่อยู่รอบตัวได้สามารถจำสิ่งต่างๆที่ได้กระทำซ้ำกันบ่อยๆ ได้ดีเรียนรู้สิ่งต่างๆได้ดีขึ้นแต่ยังอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่แก้ปัญหา การลองผิดลองถูกจากการรับรู้มากกว่าการใช้เหตุผลความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวพัฒนาอย่างรวดเร็วตามอายุที่เพิ่มขึ้นในส่วนของพัฒนาการทางภาษาเด็กวัยนี้เป็นระยะเวลาของการพัฒนาภาษาอย่างรวดเร็ว โดยมีการฝึกฝนการใช้ภาษาจากการทำกิจกรรมต่างๆในรูปของการพูดคุยการตอบคำถามการเล่าเรื่องการเล่นนิทานและการทำกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในสถานศึกษาเด็กปฐมวัยสามารถใช้ภาษาแทนความคิดของตนและใช้ภาษาในการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่นได้คำพูดของเด็กวัยนี้อาจทำให้ผู้ใหญ่บางคนเข้าใจว่าเด็กรู้มากแล้วแต่ที่จริงเด็กยังไม่เข้าใจความหมายของคำและเรื่องราวลึกซึ้งนัก

ความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยคือการเข้าใจวิถีชีวิตในวัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 6 ปี เป็นระยะเริ่มต้นของชีวิตที่ละเอียดอ่อนและมีการเปลี่ยนแปลงต่างๆหลายด้านเกิดขึ้นพร้อมๆกันอย่างรวดเร็วซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญที่สุดของการสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตและจิตใจ

เด็กจะสะสมประสบการณ์การเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัวจากผู้เลี้ยงดูและสภาวะแวดล้อม
ในชีวิตประจำวันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้พัฒนาการที่เกิดขึ้นกับบุคคลแต่ละคนจะต่างกันตาม
อิทธิพลของพันธุกรรมและประสบการณ์ที่ได้รับซึ่งลักษณะของพัฒนาการจะเป็นไปตามกฎเกณฑ์
พัฒนาการดังนี้ (นันทิยา น้อยจันทร์. 2548 : 33 – 36)

1. พัฒนาการเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันพัฒนาการจะเกิดต่อเนื่องกันไปตั้งแต่
จุดเริ่มต้นของชีวิต ไปจนถึงวัยชราโดยในแต่ละช่วงจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเช่น
การพัฒนาอวัยวะต่างๆของเด็กทารกในครรภ์มารดาซึ่งจะเริ่มมีการสร้างอวัยวะต่างๆขึ้นอย่าง
ต่อเนื่องและไม่มีการหยุดยั้งจากหลักของพัฒนาการนี้ทำให้นักจิตวิทยาพัฒนาการส่วนใหญ่
มีความเชื่อต่อไปอีกว่าถ้าพัฒนาการระยะหนึ่งระยะใดบกพร่องจะส่งผลกระทบต่อระยะต่อไปสู่
พัฒนาการในระยะต่อมาด้วยซึ่งจะทำให้เกิดพัฒนาการที่เป็นปัญหาเช่นการขาดสารอาหารของเด็ก
ทารกมีผลต่อพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กทารกคนนั้นเมื่อเติบโตขึ้นเป็นต้น

2. การพัฒนาจะมีทิศทางของพัฒนาการที่แน่นอนพัฒนาการจะดำเนินตามแนว
จากส่วนบนสู่ส่วนล่างและจากส่วนกลางออกไปสู่ส่วนข้างดังนี้

2.1 พัฒนาการเริ่มจากส่วนบนไปสู่ส่วนล่าง หมายความว่าพัฒนาการ
ของมนุษย์จะเริ่มจากส่วนบนลงมาส่วนล่างซึ่งจะสังเกตได้ว่าเด็กทารกจะพัฒนาอวัยวะส่วนบน
เช่น อวัยวะบริเวณหน้าเช่นตวปากก่อนแล้วค่อยๆพัฒนาอวัยวะตามลำตัวเช่นแขนแล้วจึงพัฒนาการ
ลงมาที่ส่วนขาเป็นต้น

2.2 พัฒนาการเริ่มจากแกนกลางของลำตัวไปสู่อวัยวะส่วนข้างที่ไกลออกไป
โดยพัฒนาการจะเริ่มจากแกนกลางตัวเช่นเด็กสามารถเคลื่อนลำตัวทั้งลำตัวก่อนจึงมีการใช้แขน
ในการหยิบจับสิ่งของและค่อยๆพัฒนาการใช้มือและการใช้นิ้วมือตามลำตัว

2.3 พัฒนาการของมนุษย์จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีแบบแผนและเป็นขั้นตอน
ไม่มีการข้ามขั้นเช่นลักษณะพัฒนาการของเด็กทารกจะเริ่มจากการชันคอการคว่ำคลานนั่งยืนเดิน
และวิ่งซึ่งแสดงว่าการเปลี่ยนแปลงนี้มีได้เกิดขึ้น โดยบังเอิญแต่เป็นไปอย่างมีลำดับขั้น

2.4 อัตราพัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ
ใหญ่ๆ 2 ชนิดคือพันธุกรรมและสภาพแวดล้อมซึ่งองค์ประกอบทั้งสองทำให้พบว่าในเด็กบางคน
มีการเจริญเติบโตเร็วบางคนเติบโตช้าหรือพฤติกรรมบางอย่างอาจปรากฏเร็วในเด็กคนหนึ่งแต่
ปรากฏช้าในเด็กอีกคนหนึ่งเช่นพฤติกรรมของการพูดซึ่งจะพบได้ว่าเด็กบางคนสามารถพูดเปล่ง
เสียงอย่างถูกต้องได้เร็วแต่บางคนพูดได้ช้าพัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะมีอัตราพัฒนาการที่
แตกต่างกันขึ้นอยู่กับพันธุกรรมที่ติดมากับเด็กคนนั้นและสภาพแวดล้อมรอบๆตัวเด็กผู้นั้นจะ
ส่งเสริมหรือขาดการดูแลพัฒนาการของเด็กผู้นั้นแค่ไหน

2.5 ความก้าวหน้าของพัฒนาการคือความสามารถในการแยกแยะ

ความสามารถต่างๆของอินทรีย์โดยมีกระบวนการพัฒนาการจะเริ่มจากส่วนใหญ่ไปสู่ส่วนย่อยหรือจากพฤติกรรมทั่วๆ ไปไปสู่พฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจงนั่นคือเด็กทารกจะมีการเคลื่อนไหวทั้งตัวก่อนส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายและเมื่อเด็กทารกมีพัฒนาการที่ก้าวหน้ามากขึ้นทารกจะใช้ส่วนต่างๆของร่างกายได้มากขึ้นและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเช่นสามารถใช้แขนมือหรือขาได้ดีพัฒนาการจะเริ่มจากส่วนใหญ่ไปหาส่วนย่อยพฤติกรรมก็เช่นกันที่จะเริ่มจากพฤติกรรมกว้างๆ โดยทั่วไปไปสู่พฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจงเช่นพฤติกรรมกรรมการตอบสนองต่อใบหน้าของคนทุกคนเหมือนกันเนื่องจากยังไม่สามารถแยกใบหน้ามนุษย์ได้เช่นทารกอายุเกิน 6 – 7 เดือนขึ้นไปทารกจะเริ่มมีพฤติกรรมตอบสนองเฉพาะเจาะจงลงไปเช่นการตอบสนองเฉพาะใบหน้าของผู้คุ้นเคยเป็นต้น

2.6 พัฒนาการจะมีความสัมพันธ์กันซึ่งจะสามารถทำนายพัฒนาการของเด็กได้ถ้าพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งบกพร่องจะนำไปสู่ความบกพร่องในด้านอื่นๆด้วยเช่นถ้าหากพัฒนาการด้านร่างกายไม่ดึจะส่งผลต่อพัฒนาการด้านอื่นเช่นด้านอารมณ์ โดยอาจทำให้บุคคลนั้นเป็นคนที่มึอารมณ์หงุดหงิด โม โห่งงายนอกจากนั้นยังเป็นผลต่อพัฒนาการทางสังคมและพัฒนาการทางสติปัญญาต่อไปอีกด้วยสามารถทำนายพัฒนาการได้โดยดูในเด็กเล็กว่ามีพัฒนาการเป็นอย่างไรและโตขึ้นจะมีแนวโน้มเป็นอย่างไรเป็นต้น

2.7 พัฒนาการส่วนต่างๆที่เกิดขึ้นของร่างกายมีอัตราในการพัฒนาไม่เท่ากันร่างกายของคนเรานั้นแม้ว่าจะมีพัฒนาการหลายด้านเกิดขึ้นพร้อมๆกัน แต่การพัฒนาส่วนต่างๆของร่างกายก็ยังมีอัตราไม่เท่ากันเช่นเท้ามือมูกจะมีพัฒนาการเต็มที่เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นขณะที่บางส่วนของใบหน้าและไหล่จะพัฒนาไปอย่างช้าๆการคิดคำนึงการสร้างมโนภาพจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในวัยคอนตันหรือมือเท้าระบบย่อยอาหารจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในวัยรุ่น

2.8 พัฒนาการของเด็กแต่ละวัยจะมีลักษณะเฉพาะหมายความว่าเด็กแต่ละวัยย่อมมีลักษณะของพฤติกรรมแตกต่างกันพฤติกรรมบางอย่างในวัยหนึ่งอาจไม่เป็นปัญหาแต่ถ้าพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นในวัยอื่นก็อาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเช่นพฤติกรรมของการย้อนถามซ้ำแล้วซ้ำอีกพฤติกรรมนี้ถ้าเกิดในระยะเด็กปฐมวัยถือเป็นการผิดปกติแต่ถ้าพฤติกรรมนี้เกิดขึ้นในเด็กวัยรุ่นก็ถือว่าพฤติกรรมนี้เป็นปัญหาหรือพฤติกรรมของการกระโดดโลดเต้นบนเก้าอี้ถ้าเกิดขึ้นในวัยเด็กก็ถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ปกติแต่ถ้าเกิดขึ้นในวัยรุ่นก็ถือว่าเป็นปัญหาจากตัวอย่างนี้จะเห็นได้ว่าเด็กในแต่ละวัยจะมีพฤติกรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะวัยของวัยนั้นๆการศึกษาในเรื่องนี้จะทำให้เข้าใจพฤติกรรมของเด็กได้ดียิ่งขึ้น

2.9 พัฒนาการของมนุษย์มีความแตกต่างกันถึงแม้ว่าแบบแผนของพัฒนาการมนุษย์จะมีความคล้ายคลึงกันและดำเนินรอยตามแบบแผนเดียวกันก็ตามพัฒนาการของเด็กยังมีความแตกต่างกันทำให้เด็กทุกคนจะไม่พัฒนาไปถึงจุดเดียวกันเมื่อมีอายุเท่ากันทั้งนี้เพราะอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับพัฒนาการของเด็กที่ต่างกันมักจะเป็นด้านร่างกายสติปัญญาและบุคลิกภาพนอกจากนี้ความแตกต่างด้านเพศและเชื้อชาติก็มีผลทำให้พัฒนาการด้านร่างกายและจิตใจของเด็กต่างกันอีกด้วยแต่ทั้งนี้สิ่งแวดล้อมนั้นจะมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงลักษณะของบุคคลมากที่สุดในช่วงที่กำลังมีการเจริญเติบโตและจะมีผลกระทบน้อยที่สุดในช่วงที่ไม่ค่อยมีการเติบโต

ดังนั้นเด็กวัยนี้เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงจากวัยทารกก้าวสู่ความพร้อมในการที่จะเรียนรู้สังคมที่กว้างและหลากหลายขึ้นดังนั้นครอบครัวซึ่งประกอบไปด้วยพ่อแม่ผู้ปกครองจึงควรมีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการด้านต่างๆของเด็กเพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กเจริญเติบโตและมีพัฒนาการอย่างเหมาะสม

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวความคิดการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาคูเด็กอายุระหว่าง 3 – 5 ปี และเทียบเท่าสถานศึกษาซึ่งรับอบรมเลี้ยงดูเด็กอายุระหว่าง 3 - 6 ขวบเป็นส่วนใหญ่อาจมีบางแห่งรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ขวบด้วยศูนย์เด็กเหล่านี้มีทั่วไปทั้งในเมืองอำเภอและตำบลอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาล องค์การและเอกชน (กรมการปกครอง. 2545 : 31)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกายอารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัย ตามศักยภาพของเด็กแต่ละคนดังนั้นระยะเวลาการจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมเพื่อให้เด็กเล็กได้รับการศึกษาและพัฒนาเป็นไปตามวัยแต่ละช่วงอายุสอดคล้องกับสังคมวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้เด็กเล็กพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2547 : 6) เด็กในวัยนี้จำเป็นจะต้องได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกวิธี ฝึกอบรมให้มีนิสัยที่ดีงามและส่งเสริมการพัฒนาของเด็กทุกด้าน การที่จะให้เด็กได้เจริญเติบโตตามเป้าหมายนั้นขึ้นอยู่กับจัดการศูนย์ให้เด็กได้อยู่ในศูนย์อย่างสนุกสนานจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามความต้องการ

และด้วยความร่วมมือของชุมชนเพื่อกระจายโอกาสการเตรียมความพร้อมและพัฒนาเด็ก ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ – อารมณ์ สังคมและสติปัญญา อย่างเหมาะสมตามวัยและเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองและเป็นพื้นฐานของการศึกษาระดับที่สูงขึ้นต่อไป แต่เนื่องจากผู้รับผิดชอบนั้นมีหลายหน่วยงานจัดทำฉะนั้นจุดประสงค์ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก จึงเป็นความมุ่งหมายแตกต่างกันไปตามหน้าที่ของหน่วยงานที่จัดศูนย์ฯขึ้น

รูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปัจจุบันมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบของกรมพัฒนาชุมชน จัดขึ้นทั่วไป ในจังหวัดต่าง ๆ ทุกภาคของประเทศไทยรับเด็กอายุ 3½ – 6 ขวบ เพื่ออบรมเลี้ยงดูเด็กให้ได้ พัฒนาการทั้งกายอารมณ์สังคมและสติปัญญา และช่วยแบ่งเบาภาระพ่อแม่ที่ออกไปทำงาน นอกบ้านศูนย์เหล่านี้จัดขึ้น โดยชุมชน ในท้องถิ่นมีคณะกรรมการเป็นผู้บริหารมีผู้ดูแลเด็ก เป็นผู้ปฏิบัติงาน
2. ศูนย์โภชนาการในความรับผิดชอบของกรมอนามัยจัดตั้งในบางจังหวัด รับเด็กอายุ 2 – 6 ขวบเพื่ออบรมเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตตามหลักโภชนาการเจ้าหน้าที่ หน่วยงานของกรมอนามัยเป็นผู้ดำเนินงานที่เลี้ยงเด็กเป็นผู้ปฏิบัติงาน
3. ศูนย์เด็กในความรับผิดชอบของกรมประชาสัมพันธ์จัดตั้งกันมาก ในเมืองหลวงและจังหวัดที่มี โรงงานอุตสาหกรรมศูนย์เหล่านี้เป็นของเอกชนจัดดำเนินงานรับเด็ก อายุ 2 – 6 ขวบ เพื่ออบรมเลี้ยงดูแทนบิดา – มารดาที่ออกไปทำงานมีที่เลี้ยงเด็กเป็นผู้ปฏิบัติงาน
4. ศูนย์เด็กของเทศบาลรับเด็กอายุ 3 – 6 ขวบ เพื่ออบรมเลี้ยงดูเด็กให้ได้ พัฒนาการทั้งกายอารมณ์สังคมและสติปัญญาอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลมีที่เลี้ยง เป็นผู้ปฏิบัติงาน
5. ศูนย์เด็กขององค์การหมายถึงศูนย์ของมูลนิธิสมาคมและบริษัท อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การนั้นเพื่อเผยแพร่ผลงานขององค์การและสงเคราะห์เด็ก ของสมาชิกในองค์การนั้นรับเด็กอายุระหว่าง 3 – 6 ขวบ ดำเนินการโดยคณะกรรมการ ขององค์การ มีที่เลี้ยงเป็นผู้ปฏิบัติงาน
6. ศูนย์เด็กในความรับผิดชอบของกรมศาสนาศูนย์เด็กเหล่านี้วัดเป็นผู้จัดตั้ง รับเด็กอายุ 3 – 6 ขวบเพื่ออบรมเลี้ยงดูและกล่อมเกลานิสัยทั้งช่วยเหลือบิดา – มารดาที่ทำงาน นอกบ้าน ผู้ดำเนินงาน คือเจ้าอาวาสมีที่เลี้ยงเป็นผู้ปฏิบัติงานกรมศาสนาสนับสนุนงบประมาณ เพียงเล็กน้อยเท่านั้น
7. ศูนย์เด็กของศูนย์สาธารณสุขอยู่ในความรับผิดชอบของกรุงเทพฯรับเด็ก

อายุ 2 – 6 ขวบเพื่ออบรมเลี้ยงดูให้ถูกหลักอนามัยและช่วยเหลือบิดา – มารดาที่ออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน จัดขึ้นเฉพาะบางท้องถิ่นที่มีพี่เลี้ยงเป็นผู้ปฏิบัติงาน

8. ศูนย์ปฐมวัยอยู่ในความรับผิดชอบของท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นในชุมชนที่แออัดเพื่อสงเคราะห์เด็กและพ่อแม่ของเด็กที่ออกไปทำงานนอกบ้านรับเด็กอายุ 3 – 6 ขวบท้องถิ่นได้มอบให้โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดเป็นผู้ดูแลมีพี่เลี้ยงเป็นผู้ปฏิบัติงานในศูนย์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและเมืองพัทยา ดังนี้ (สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น. 2542 ; อ้างถึงใน สมพงษ์ นิตติทักษณ. 2551 : 19 – 24)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึงสถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็ก อายุระหว่าง 3 – 5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษาเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (เด็ก 3 ขวบ) รับถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (เดิม) ฯลฯ ซึ่งต่อไปนี้ เรียกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย เด็ก ผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาคาร / สถานที่ / สนามเด็กเล่น การจัดกิจกรรมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มเด็กผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจได้รับการดูแลที่ถูกสุขลักษณะและได้รับการฝึกฝนพัฒนาตามความสามารถ
2. เพื่อพัฒนาความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญาของเด็กอย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการ และขยายผลการพัฒนาไปสู่ครอบครัวและชุมชน
3. เพื่อกระตุ้นชุมชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพความพร้อมก่อนเข้าเรียนของเด็ก ตลอดจนส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานการพัฒนาเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกวิธี

4. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ทุกระดับ และประชาชน ให้สามารถร่วมกันวางแผนและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้

5. เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้รับความเสมอภาคทางการศึกษา

ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การดำเนินการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามภารกิจที่ได้รับ การถ่ายโอนมานั้นในข้อเท็จจริงพบว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลยังไม่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษามาก่อนการถ่ายโอนสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งพบว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลมีรายได้ไม่เพียงพอในการจัดสรรงบประมาณ ด้านการศึกษาตามเกณฑ์ที่จะจัดการศึกษาในรูปแบบของการรับโอนสถานศึกษาและยังขาด ประสิทธิภาพด้านการจัดการศึกษา (มัทธนา หริกจันทร์. 2552 : 97)

สมศ. ได้จัดการประเมินเชิงสำรวจศูนย์พัฒนาเด็ก โดยให้ศูนย์พัฒนาเด็กทุกแห่ง ทั่วประเทศได้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กแต่ละแห่ง ตามสภาพจริงและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การประเมินที่กำหนดขึ้นจนสามารถสรุปผล ประเมินเป็นภาพรวมได้ ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานประเมินคุณภาพการศึกษา. 2553 : 4 – 6)

ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพด้านเด็ก

ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพด้านเด็กที่มีมากที่สุดคือด้านสื่อการเรียนการสอน ที่มีไม่เพียงพอกับเด็ก ไม่ทันสมัย ไม่มีคุณภาพ ไม่ได้มาตรฐานและไม่หลากหลายสาเหตุเนื่องจาก ไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อหรืองบประมาณมีน้อยบางครั้งได้รับงบประมาณล่าช้าไม่ทันต่อความ ต้องการรองลงมาคือปัญหาด้านอาคารสถานที่ได้แก่พื้นที่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กไม่ได้มาตรฐาน ทรุดโทรมไม่มั่นคงแข็งแรงไม่เอื้อต่อการทำกิจกรรมไม่มีความเป็นสัดส่วน ห้องน้ำห้องส้วม ไม่ถูกสุขลักษณะไม่เพียงพอและเหมาะสมสำหรับเด็ก ไม่มีสถานที่ให้จัดเก็บสิ่งของและมุมเรียนรู้ ไม่เพียงพอศูนย์พัฒนาเด็กบางแห่งต้องใช้ห้องเรียนในการทำกิจกรรมทุกอย่างสาเหตุเนื่องจาก ตัวอาคารเป็นอาคารเก่าซึ่งสร้างมานานจึงชำรุดทรุดโทรมศูนย์พัฒนาเด็กบางแห่งอาศัยอยู่กับ โรงเรียนหรือวัดซึ่งต้องใช้ทุกอย่างร่วมกัน ทำให้พื้นที่ใช้สอยต่างๆ ไม่เหมาะสมกับเด็ก ไม่ว่าจะ เป็นห้องเรียนห้องน้ำ หรือโรงอาหารพื้นที่คับแคบไม่สามารถขยายได้และไม่มีงบประมาณ ปัญหาลำดับต่อมาคือด้านพัฒนาการของเด็กเล็กมีพัฒนาการช้าไม่เหมาะสมกับวัยเด็กไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมพัฒนาเด็กสาเหตุเนื่องจาก ไม่มีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอต่อความต้องการและเหมาะสมกับวัยของเด็กขาดผู้ดูแลเด็กที่มี ความรู้ความชำนาญในการดูแลเด็กครอบครัวไม่มีเวลาอบรมดูแล ศูนย์พัฒนาเด็กขาดงบประมาณ

ในการพัฒนาสื่อส่งเสริมพัฒนาการและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยมากที่สุดคือสุขภาพปากและฟันเด็กส่วนใหญ่ฟันผุเป็น โรคภูมิแพ้และเป็นหวัดบ่อยสาเหตุเนื่องจากเด็กถูกเลี้ยงแบบตามใจ ไม่ได้รับการฝึกนิสัยในการทานอาหารที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่ และขาดการออกกำลังกาย

ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพด้านผู้ดูแลเด็ก

ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพด้านผู้ดูแลเด็กที่มีมากที่สุดคือการฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้รับการฝึกอบรมพัฒนาตนเองไม่สามารถเลือกหัวข้อการฝึกอบรมเองได้ เนื่องจากผู้บริหารหรือต้นสังกัดเป็นผู้กำหนดหรือส่งรายชื่อให้ไปอบรมและขาดงบประมาณสนับสนุนเกี่ยวกับการอบรมศูนย์พัฒนาเด็กบางแห่งที่มีผู้ดูแลเด็กเพียงคนเดียวจึงไม่สามารถเข้ารับการอบรมได้สาเหตุเนื่องจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่ให้ความสำคัญไม่มีผู้เข้ามาดูแลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กขาดการสนับสนุนทั้งงบประมาณและการบริการข้อมูลข่าวสารรองลงมาคือปัญหาเรื่องการศึกษาและความรู้ความสามารถผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ไม่ได้จบปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัยส่วนมากเป็นวุฒิปริญญาตรีสาขาอื่นซึ่งไม่ตรงกับงานความรับผิดชอบทำให้การจัดการด้านต่าง ๆ ไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐานเพราะขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์การแสวงหาความรู้ใหม่เป็นไปได้อย่างยากเนื่องจากศูนย์ไม่มีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสาเหตุเนื่องจากการรับสมัครผู้ดูแลเด็ก ไม่ได้ระบุมติการศึกษาให้ชัดเจน ไม่มีการสอบคัดเลือก การทดสอบหรือทดสอบงานทำให้ได้ผู้ดูแลเด็กที่ไม่มีประสิทธิภาพขาดความรู้ความชำนาญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเด็กโดยตรง ขาดงบประมาณสนับสนุนการศึกษาต่อที่ทันต่อความต้องการ เนื่องจากกรณีรับทุนจากศูนย์แต่ละรุ่นต้องรอให้รุ่นที่มาก่อนเรียนจบก่อนจึงได้สิทธิสำหรับคนต่อไปปัญหาลำดับต่อมาคือบุคลากรไม่เพียงพอจำนวนผู้ดูแลเด็กไม่สมดุลกับจำนวนเด็กผู้ดูแลเด็กต้องทำหน้าที่หลายอย่างเช่นงานสอน งานเอกสารงานทำความสะอาดและยังทำหน้าที่เป็นหัวหน้าศูนย์ด้วยยังมีเด็กหลากหลายอายุยังทำให้การจัดกิจกรรมหรือการแบ่งกลุ่มยากขึ้น ไปอีกสาเหตุเนื่องจากผู้ดูแลเด็กมองว่างานไม่มีความก้าวหน้าจึงมีอัตราการเข้าออกมากทำให้การดูแลหรือการจัดการในศูนย์ไม่ต่อเนื่องบุคลากรต้องทำทุกอย่างและทำงานไม่ตรงกับหน้าที่ทำให้มีเวลาในการพัฒนาหรือเรียนรู้สิ่งใหม่เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ที่จะมาถ่ายทอดให้กับเด็กน้อย

ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็ก

ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กที่มีมากที่สุดคือด้านอาคารสถานที่พื้นที่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กคับแคบ ชำรุดทรุดโทรมไม่มีการแบ่งพื้นที่ใช้สอยที่เป็นสัดส่วนห้องน้ำห้องส้วมไม่เพียงพอไม่มีรั้วทำให้ไม่ปลอดภัยสำหรับเด็กสาเหตุเนื่องจากอาคารสถานที่ไม่ได้เป็นของศูนย์เองต้องอาศัยสถานที่ของโรงเรียน วัดศาลากลางบ้านหรืออาคาร

ชั่วคราวทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงหรือจัดสรรพื้นที่ได้รองลงมาคือ ปัญหาเรื่องงบประมาณ งบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการของศูนย์ และงบประมาณที่ได้รับล่าช้าสาเหตุเนื่องจาก ต้นสังกัดให้ความสำคัญน้อยทำให้ไม่มีงบประมาณสนับสนุนและการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปด้วยความล่าช้า ปัญหาลำดับต่อมาคือเรื่องการบริหารจัดการ การบริหารจัดการไม่เป็นระบบ และไม่คล่องตัวขาดความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดและไม่มีผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำในการบริหารจัดการที่ดีสาเหตุเนื่องจากหัวหน้าศูนย์หรือคณะกรรมการสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการและขาดประสบการณ์ ศูนย์พัฒนาเด็กบางแห่งไม่มีหัวหน้าศูนย์ โครงสร้างการบริหารงานจึงไม่มีแบบแผน ไม่ชัดเจนและไม่ต่อเนื่อง

มาตรฐานการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เด็กเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติ ในอนาคตการพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนักและให้ความสนใจเพื่อให้ การพัฒนาเด็กเป็น ไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงาน เพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพ และเหมาะสมซึ่งจะเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถึงปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไปสำหรับมาตรฐานดังกล่าวได้รวบรวม และจัดทำขึ้นจำแนกออกเป็นมาตรฐานการดำเนินงาน 4 ด้าน ประกอบด้วยด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรและด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

(กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2547 : 3 – 26)

ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย ผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกฯและปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนบุคลากร ซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาทิ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร และผู้ทำความสะอาด เป็นต้น โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่และความ รับผิดชอบในการบริหารจัดการเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินงานให้การศึกษาและพัฒนาการสำหรับเด็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ด้วยความเหมาะสม และเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น ดังนี้

1. ด้านคุณสมบัติ

1.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลรวมถึงผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกองหัวหน้ากองการศึกษา ควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้

1.1.1 มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานด้านการให้การศึกษา และพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก

1.1.2 มีนโยบายแผนและงบประมาณเพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพ

1.2 บุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร และผู้ทำความสะอาดควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้

1.2.1 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสถานภาพเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานทั่วไปหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.2.1.1 มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไปสาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปริญญาอื่นๆ ที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นรับรองและมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

1.2.1.2 มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด

1.2.1.3 มีความรู้เรื่องโภชนาการและอาหารเป็นอย่างดี

1.2.1.4 ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียบกพร่องในศีลธรรมอันดี

1.2.1.5 ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็กหรือละเมิดสิทธิเด็ก

1.2.1.6 ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่ความผิดที่เป็นสุหโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทแพย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดีสุขภาพแข็งแรงไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ และ ไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด

1.2.2 ผู้ดูแลเด็กมีวุฒิการศึกษาตามที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนดมีสถานภาพเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างตามมาตรฐานทั่วไปหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานจ้างที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.2.2.1 มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด

1.2.2.2 ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

1.2.2.3 ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็กหรือละเมิดสิทธิเด็ก

1.2.2.4 ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

1.2.2.5 แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดีสุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อ ร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และ ไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด

1.2.2.6 มีระดับวุฒิภาวะและบุคลิกลักษณะเหมาะสม ทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ สังคมมีความตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยน เชื่อต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กเล็กอย่างเหมาะสม

1.2.2.7 เป็นบุคคลที่มีความรักเด็ก สุขุม เยือกเย็น และมีความขยันอดทน

1.2.2.8 มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปี

1.2.3 ผู้ประกอบอาหารมีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและควรมีคุณสมบัติที่สำคัญดังนี้

มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ดูแลเด็กยกเว้น วุฒิการศึกษา ควรจบการศึกษา ไม่ต่ำกว่าภาคบังคับและควรเป็นผู้มีความรู้เรื่อง โภชนาการ และอาหารเป็นอย่างดี

1.2.4 ผู้ทำความสะอาดมีสถานภาพเป็นพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและควรมีคุณสมบัติที่สำคัญดังนี้

มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ดูแลเด็กยกเว้น วุฒิการศึกษา ควรจบการศึกษา ไม่ต่ำกว่าภาคบังคับ

2. ด้านบทบาทหน้าที่

2.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.1.1 สืบรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.1.2 กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคลสถานที่ และฐานะการคลังของแต่ละท้องถิ่น

2.1.3 จัดทำแผนงาน โครงการและงบประมาณในการจัดตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรวมทั้งจัดทำขุดติขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

2.1.4 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.1.5 จัดทำระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.1.6 กำหนดแผนปฏิบัติการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

2.1.7 ควบคุมกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ
และถูกต้องตามหลักวิชาการ

2.2 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบดูแลบุคลากร
และการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้
อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและด้วยความเรียบร้อย เกิดประโยชน์ต่อเด็กมากที่สุด

2.3 ผู้ดูแลเด็กควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.3.1 ปฏิบัติหน้าที่ตามกิจวัตรของเด็กเพื่อให้เด็กมีความเจริญเติบโต
มีพัฒนาการทุกด้านตามวัย

2.3.2 ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในลักษณะบูรณาการเชิงสร้างสรรค์กล่าวคือ
ให้เด็กได้พัฒนาด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และจริยธรรมไปพร้อมๆ กัน โดยให้โอกาสเด็กเรียนรู้
จากสิ่งของ และผู้คนที่อยู่รอบข้างซึ่งเด็กจะเรียนรู้โดยประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหว
การเล่น และการลงมือกระทำดังนั้น ผู้ดูแลเด็กจะต้องส่งเสริมให้โอกาสเด็กได้พัฒนาอย่างเต็มที่
รวมทั้งการปฏิสัมพันธ์กับเด็กด้วยคำพูดและกริยาท่าทางที่นุ่มนวล อ่อนโยนแสดงความรัก
ความอบอุ่นต่อเด็ก

2.3.3 สังเกตและบันทึกความเจริญเติบโตพฤติกรรม พัฒนาการต่างๆ ของเด็ก
เพื่อจะให้เห็นความเปลี่ยนแปลงทั้งปกติและผิดปกติที่เกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งจะนำไปสู่การค้นหาสาเหตุ
และวิธีการแก้ไขได้ทันที่

2.3.4 จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยถูกสุขลักษณะเหมาะสมในการพัฒนาเด็ก
ทุกด้าน ทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคารให้สะอาด มีความปลอดภัยและเหมาะสมกับพัฒนาการ
ของเด็ก

2.3.5 ประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ผู้ปกครอง และสมาชิก
ในครอบครัวตลอดจนเป็นสิ่งกลางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ผู้ปกครอง
และสมาชิกในครอบครัวเพื่อทราบถึงพฤติกรรมพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว
และต่อเนื่อง

2.3.6 มีการพัฒนาตนเองในทางวิชาการและอาชีพใฝ่หาความรู้ และพัฒนา
ตนเองอยู่เสมอ ดังนี้

การพัฒนาด้านความรู้ทางวิชาการและทักษะอาชีพอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาหาความรู้การเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ การติดตามความเปลี่ยนแปลงด้านความรู้และเทคโนโลยีโดยอาศัยสื่อที่หลากหลาย รวมทั้งการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การศึกษาคูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีคุณภาพการเข้าร่วมเป็นสมาชิกและการจัดตั้งชมรมเครือข่ายสำหรับผู้ดูแลเด็กซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงแก่ผู้ดูแลเด็ก

2.3.7 รู้จักใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูลความรู้ และเครือข่ายการปฏิบัติงาน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานในด้านต่างๆจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และแหล่งข้อมูลต่างๆ ในชุมชน ดังนี้

2.3.7.1 หน่วยงานภาครัฐเช่น กระทรวงมหาดไทยกรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการกระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงานกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดลมหาวิทยาลัยราชภัฏกระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต กระทรวงวัฒนธรรม กรมการศาสนา กระทรวงกลาโหม กองทัพเรือ เป็นต้น

2.3.7.2 องค์กรเอกชน สมาคม และมูลนิธิต่างๆเช่น สมาคม วาย คับเบิลยู ซี เอมูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก มูลนิธิช่วยเหลือเด็กยากจน ซีซี เอฟในประเทศไทยสภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (สอศย.) องค์กรยูนิเซฟเซฟเดอะчилเดรน ยูเอส เอ สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์ สหทัยมูลนิธิมูลนิธิดวงประทีป เป็นต้น

2.3.7.3 แหล่งข้อมูลความรู้ในชุมชน เช่นสถานีนอนามัย โรงพยาบาล สถานรับเลี้ยงเด็กในนิคมต่างๆสำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ) ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน) องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่างๆ โรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนศูนย์สื่อประจำหมู่บ้านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์บริการสาธารณสุข ศูนย์สงเคราะห์เด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน (กรุงเทพมหานคร) ข้าราชการครูหรือข้าราชการอื่นๆ ซึ่งเป็นผู้ทรงความรู้หรือที่เกษียณอายุแล้ว เป็นต้น

2.4 ผู้ประกอบอาหารควรมีบทบาทหน้าที่ในการประกอบอาหารให้อุณหภูมิที่เหมาะสม ถูกอนามัยและโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย รวมทั้งการแต่งกายสะอาดเรียบร้อยการจัดสถานที่

เตรียมและปรับปรุงอาหาร จัดเครื่องสุขภัณฑ์ เครื่องครัวสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีการจัดการขยะถูกสุขลักษณะ

2.5 ผู้ทำความสะอาดควรมีบทบาทหน้าที่ในการทำความสะอาด ดูแลรักษา ความเป็นระเบียบเรียบร้อยทั้งภายในและภายนอกอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ด้านรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรส่วนท้องถิ่น

3.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งได้แก่บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้แต่งตั้งโดยกำหนดจำนวนตามความเหมาะสม โดยจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนกลุ่มองค์กรประชาคม ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนผู้ดูแลเด็ก อย่างละไม่น้อยกว่า 1 คน โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการ โดยตำแหน่ง

3.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบริหารจัดการ โดยคณะกรรมการบริหารศูนย์ มีนายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้ที่นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย เป็นประธานยกเว้นศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิดที่รับถ่ายโอนจากกรมการศาสนาให้เจ้าอาวาส/โต๊ะอิหม่าม หรือผู้ที่เจ้าอาวาส/โต๊ะอิหม่ามมอบหมายเป็นประธาน

3.3 การบริหารงบประมาณและการบริหารงานบุคคลเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยและมาตรฐานทั่วไป หรือหลักเกณฑ์ที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และมาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนด

3.4 ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่ประเมินผู้ดูแลเด็กผู้ประกอบอาหาร และผู้ทำความสะอาดในด้านความรู้ความสามารถ ให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดและเสนอผลการประเมินให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบการพิจารณาต่อสัญญาต่อไป

4. ด้านการบริหารจัดการ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะ ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาก็ได้บัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชน ผู้ปกครองได้รับบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

4.1 นโยบาย

จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (อายุ 3 – 5 ปี) ด้วยความร่วมมือของชุมชน เพื่อกระจายโอกาสเตรียมความพร้อมและพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัยและเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง และเป็นพื้นฐานของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

4.2 เป้าหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการบริหาร และจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการระเบียบที่เกี่ยวข้องและด้วยความร่วมมือของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น

4.3 วัตถุประสงค์

4.3.1 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลที่ถูกต้องลักษณะ และได้รับการฝึกฝนพัฒนาตามวัยและเต็มตามศักยภาพ

4.3.2 เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กในทุกๆด้านแบบองค์รวมตามจิตวิทยา พัฒนาการและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

4.3.3 เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษาตลอดจนส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กได้อย่างถูกวิธี

4.3.4 เพื่อส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนให้สามารถร่วมกันวางแผน และดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้

4.3.5 เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้โดยสะดวก และเป็นการกระจายโอกาสในการพัฒนาความพร้อมสำหรับเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง

4.3.6 เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างเหมาะสม และมีคุณภาพ

4.4 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีสถานที่ อาคารและดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.4.1 สำรวจความต้องการของชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจความต้องการของชุมชนในประเด็นดังต่อไปนี้

4.4.1.1 ความต้องการของชุมชน

4.4.1.2 ความต้องการในการส่งเด็กเข้าเรียนควรมีเด็กที่รับบริการ

อายุ 3 – 5 ปี ไม่น้อยกว่า 20 คน ขึ้นไป

4.4.1.3 ความต้องการให้ศูนย์จัดบริการเอง

4.4.2 รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาขอบข่ายให้ผู้ดำรงตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาหรือพนักงานจ้างที่มีคุณสมบัติเพื่อแต่งตั้งเป็นหัวหน้าศูนย์และแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีหัวหน้าศูนย์รับผิดชอบการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.4.3 จัดทำแผนดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และขออนุมัติความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อนำเข้าสู่แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจัดทำขออนุมัติเพื่อขอรับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นต่อไป

4.4.4 จัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเสนอขอรับงบประมาณในการดำเนินการจากผู้มีอำนาจอนุมัติ

4.4.5 จัดทำระเบียบ/ข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำระเบียบหรือข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.4.6 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ประกาศให้สาธารณชนทราบ

4.4.7 การยุบ/เลิกหรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เมื่อจำนวนเด็กเล็กที่รับบริการ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจำนวนน้อย
ไม่เพียงพอต่อการจัดชั้นเรียนและกิจกรรมการเรียนหรือกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ประสงค์จะรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไปเป็นแห่งเดียวกัน ให้คณะกรรมการบริหาร
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้พิจารณาเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้พิจารณายุบเลิกหรือรวม
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ตามความจำเป็น และเหมาะสม โดยผ่านความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น
และเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศยุบเลิกหรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้วให้
รายงานจังหวัดและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

5. ด้านการบริหารงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับ
การอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
และเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามแนวทางดังนี้

5.1 งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
นำไปใช้จ่ายดังนี้

5.1.1 ค่าอาหารเสริม (นม)

5.1.2 ค่าอาหารกลางวัน

5.1.3 ค่าตอบแทนและค่าครองชีพของบุคลากร

5.1.4 เงินประกันสังคมของบุคลากร

5.1.5 ค่าวัสดุการศึกษา

5.1.6 ค่าพาหนะนำส่งเด็กไปสถานพยาบาล

5.1.7 ทุนการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต / ศึกษาศาสตรบัณฑิต
สาขาการศึกษาปฐมวัยตามโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

5.1.8 อื่นๆ

โดยดำเนินการเบิกจ่ายรายการต่างๆให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดสรร

5.2 งบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวิธีการจัด งบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.2.1 จัดทำแผนพัฒนาศูนย์เด็กเล็กระยะ 3 ปี เพื่อนำเข้าสู่แผนพัฒนาการศึกษา
และแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น

5.2.2 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

5.2.3 จัดทำแผนจัดหาพัสดุรายปี

5.2.4 จัดทำแผนจัดหาพัสดุ

5.2.5 ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุ

5.2.6 จัดทำสมุดคุมงบประมาณรายจ่ายในหมวดรายจ่ายต่างๆเพื่อการรายงาน
และการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ

5.3 งบประมาณเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงิน
รายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

5.4 การจัดหาสื่อหนังสือวัสดุอุปกรณ์การเรียนและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

5.5 การเบิกจ่ายงบประมาณให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น / ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ถือปฏิบัติตามระเบียบดังต่อไปนี้

5.5.1 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 และ 3) พ.ศ. 2543

5.5.2 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงินการเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน
การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548

5.5.3 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้
ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551

5.5.4 ระเบียบหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครอง
ส่วนท้องถิ่นและหนังสือสั่งการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ด้านอาคารสถานที่ ถึงแวดล้อมและความปลอดภัย

1. ด้านอาคารสถานที่

1.1 ที่ตั้งสถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม และต้องไม่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตราย ได้แก่ บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมันสารเคมี หรือสารพิษ มลภาวะทางอากาศ แสง และเสียงที่มากเกินไปจนหากรักษาไม่สามารหลีกเลียงได้ ต้องมีมาตรการป้องกันภาวะภัยต่างๆ ตามมาตรฐานความจำเป็นและเหมาะสม

1.2 จำนวนชั้นของอาคารตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีจำนวนชั้น ไม่เกิน 2 ชั้นนับจากพื้น หากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัย และอุบัติเหตุต่างๆที่อาจเกิดขึ้นตามความเหมาะสม และความสูงของตัวห้อง ไม่ควรมีน้อยกว่า 2.40 เมตรนับจากพื้นถึงเพดาน

1.3 ทางเข้า – ออก และประตูหน้าต่างต่างๆ ทางเข้า – ออก จากตัวอาคาร ต้องมีความเหมาะสมสามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคาร ได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุร้ายแรงใดๆ ขึ้น โดยอย่างน้อยต้องมีทางเข้า – ออก 2 ทาง และแต่ละทางนั้นควรมีความกว้างประมาณ 80.00 เซนติเมตร

1.4 ประตู – หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาด และจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง และความสูงของหน้าต่าง ควรอยู่ที่ประมาณ 80.00 เซนติเมตร นับจากพื้นให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน นอกจากนี้บริเวณ ประตู – หน้าต่าง ไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใดๆ มาปิดกั้นช่องทางลมและแสงสว่าง

1.5 พื้นที่ใช้สอยต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัยและเพียงพอ เหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้การรับประทานอาหาร และการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วมและที่พักของเด็กป่วย โดยเฉลี่ยประมาณ 2 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คนนอกจากนี้พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก อาจจัดแยกเป็นห้องเฉพาะหรือจัดรวมเป็นห้องเอนกประสงค์ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมที่หลากหลาย โดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลาและอาจปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หรือย้ายเครื่องเรือนตาม ความเหมาะสมและข้อจำกัดของพื้นที่ บริเวณพื้นที่สำหรับการนอน ต้องคำนึงถึงความสะอาด เป็นหลักอากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ย ประมาณ 2 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน โดยมีแนวทางในการจัดดำเนินการจัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดภัย ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างไม่จ้าเกินไปอุปกรณ์เครื่องนอนต่างๆ มีความสะอาด โดยนำไปปิดฝุ่น ตากแดด อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง จัดแยกเครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม สำหรับเด็ก แต่ละคน โดยเขียนหรือปักชื่อไว้ไม่ใช้ร่วมกัน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อ โรคหมั่นตรวจ ตราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่างๆ มารบกวนในบริเวณพื้นที่สำหรับการนอนบริเวณพื้นที่

สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็กควรออกแบบให้มีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ รวมกลุ่มและแยกกลุ่มย่อย ในกิจกรรมการเรียนรู้อิสระ การเล่นสร้างสรรค์หรือการอ่านหนังสือ เล่นต่อแท่งไม้ที่ต้องการ มุมเงียบและมีพื้นที่สำหรับการเล่นที่เลอะหรือเปียกต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก โดยมีวัสดุอุปกรณ์ที่ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และมีอุปกรณ์หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก

1.6 บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้บริเวณห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทำความสะดวกอย่างสม่ำเสมอและควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก มีสภาพแข็งแรง และใช้งานได้ดี บริเวณที่พักเด็กป่วย ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น และเด็กต้องอยู่ในสายตาของผู้ดูแลตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องพักเด็กป่วยเป็นการเฉพาะ ได้ต้องจัดให้มีที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสมบริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร และมีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้างและเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่างๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะดวกและความปลอดภัยเป็นหลัก บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดตัวเด็กต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้สำหรับทำความสะอาดตัวเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควรอย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและแปรงสีฟันในขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ในกรณีที่ไม่มีห้องอาบน้ำจะต้องมีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก และพื้น ไม้ลื่นห้องส้วมสำหรับเด็ก ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็ก โดยเฉลี่ย 1 แห่ง ต่อเด็ก 10 – 12 คน โถส้วมมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็กโดยมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้น ได้ง่ายมีแสงสว่างเพียงพออากาศถ่ายเทได้สะดวก และพื้น ไม้ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอน หรือกุญแจและมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก และไม่ควรถูกปิดจากห้องพัฒนาเด็กหากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคาร จะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคนกรณีที่ ไม่สามารถทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับเด็ก ห้องเอนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก การรับประทานอาหารหรือการนอน คำนึงถึงความสะดวกและการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสม กับลักษณะของกิจกรรมหากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้นควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกินกว่า 2.40 เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

1.7 บริเวณพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูลจะต้องมีพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูลทั้งภายในและภายนอกตัวอาคาร โดยมีจำนวนและขนาดเพียงพอถูกสุขลักษณะและมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

บันไดควรมีความกว้างแต่ละช่วงไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร ลูกตั้งของบันได สูงไม่เกิน 17.50 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20.00 เซนติเมตร บันไดทุกชั้น มีราวและลูกกรงไม่น้อยกว่า 90.00 เซนติเมตร มีราวเดี่ยวเหมาะสำหรับเด็กได้เกาะขึ้นบันได และระยะห่างของลูกกรงต้องไม่เกิน 17.00 เซนติเมตร เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ควรมีระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ให้เด็กสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ

2. ด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 ภายในอาคาร

แสงสว่างควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้องเพื่ออำนวยความสะดวกการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา เป็นต้น ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2-3 ชั่วโมงเพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก เสียงต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกิน (ระหว่าง 60-80 เดซิเบล) อาคารควรจะต้องอยู่ในบริเวณที่มีระดับเสียงเหมาะสม การถ่ายเทอากาศควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตูและช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้องกรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณ โรงงานที่มีมลพิษต้องติดเครื่องฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศอย่างเหมาะสมสำหรับบริเวณที่มีเด็กอยู่ต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่

2.2 ภายนอกอาคาร

รั้วควรมีรั้วกันบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้า-ออกไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร สภาพแวดล้อมและมลภาวะควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศและการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้แหล่งเพาะหรือแพร่เชื้อโรค โดยเฉพาะควรงำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวันพื้นที่เล่นกลางแจ้งต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้งเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตรต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีพอสมควบคู่กับจำนวนเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้งเป็นการเฉพาะหรือในสถานที่อื่นๆได้ ก็ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่นๆที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณวัด หรือในสวนสาธารณะ เป็นต้น โดยให้เด็กปฐมวัยมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน ระเบียบต้องมีความกว้างของระเบียบไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร และหากมีที่นั่งตามระเบียบด้วยระเบียบต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร

ขอบระเบียงต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70.00 เซนติเมตร นอกจากนี้ควรสอบสภาพความคงทน แข็งแรงและสภาพการใช้งานปลอดภัยสำหรับเด็กด้วย

3. ด้านความปลอดภัย

3.1 มาตรการป้องกันความปลอดภัยติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยหรือเครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร

3.1.1 ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นของอาคาร

3.1.2 ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้น ไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง

3.1.3 หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งทำด้วยวัสดุที่แตกหักง่ายหรือแหลมคม หากเป็นไม้ ต้องไม่เสี้ยนไม้ หรือแหลมคม

3.1.4 จัดให้มีตู้เก็บยาและเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับการปฐมพยาบาลวางไว้อยู่ในที่สูงสะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก

3.1.5 ใช้วัสดุกันลื่นในบริเวณห้องน้ำ- ห้องส้วม และเก็บสารจำพวกเคมีหรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัย ให้พ้นมือเด็ก

3.1.6 ไม่มีหลุม หรือบ่อน้ำ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กใน บริเวณโดยรอบตัวอาคารรวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม

3.1.7 มีระบบการล็อคประตูในการเข้า- ออกนอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่เปิด- ปิดได้ควรมีกริ่งสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัว และที่ประกอบอาหารควรมีประตูเปิด- ปิดที่ปลอดภัยเด็กเข้าไปไม่ได้

3.1.8 ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรคและมีมาตรการป้องกัน

ด้านสุขอนามัย

3.1.9 มีตู้หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง สำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก

3.1.10 เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ควรมีระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยให้เด็กสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง

3.2 มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

3.2.1 มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติภัยอย่างสม่ำเสมอไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง

3.2.2 มีการฝึกอบรมบุคลากรในเนื้อหาด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

3.2.3 มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่างๆ เช่น สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาลไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันท่วงที กรณีเกิดเหตุการณ์คับขันหรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก และควรมีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลติดประจำไว้ในที่เปิดเผย

3.2.4 มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพและพัฒนาการของเด็กประจำไว้กรณีอาจต้องพาเด็กไปพบแพทย์

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

การศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาไปพร้อมๆ กันเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐาน ดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงามชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกายช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทยอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ใช้ภาษาสื่อสาร ได้เหมาะสมกับวัยมีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัยมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

2. คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้นๆซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็ก มีดังนี้

2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

2.1.1 อายุ 3 ปี ได้แก่ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้ เดินขึ้นบันไดสลับท้ำได้ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวได้ เป็นต้น

2.1.2 อายุ 4 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้ เดินขึ้น –ลงบันไดสลับท้ำได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉย เป็นต้น

2.1.3 อายุ 5 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสองข้าง – ลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด ใช้ก้ำมเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษผูกเชือกกรองเท้า ฯลฯ

2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ

2.2.1 อายุ 3 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะให้ผู้ใหญ่พอใจ และได้รับคำชมกตัญญูการปลัดพรากจากผู้เลี้ยง เป็นต้น

2.2.2 อายุ 4 ปี ได้แก่ แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์ เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น ชอบท้าทายผู้ใหญ่ ต้องการให้มีคนฟัง สนใจ เป็นต้น

2.2.3 อายุ 5 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่นยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง เป็นต้น

2.3 พัฒนาการด้านสังคม

2.3.1 อายุ 3 ปี ได้แก่ รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น) เล่นสมมติได้รู้จักรอคอย เป็นต้น

2.3.2 อายุ 4 ปี ได้แก่ แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง เล่นร่วมกับคนอื่นได้รอคอยตามลำดับก่อน – หลัง แบ่งของให้คนอื่น เก็บของเล่นเข้าที่ได้ เป็นต้น

2.3.3 อายุ 5 ปี ได้แก่ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงาน โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้ พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ ทำความเคารพรู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

2.4.1 อายุ 3 ปี ได้แก่ จำแนกสิ่งต่างๆ ที่เหมือนกัน และต่างกันได้ บอกชื่อของตนเองได้ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ ได้สนใจนิทานและเรื่องราวต่างๆ ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองต่างๆ และแสดงท่าเลียนแบบได้รู้จักใช้คำถาม “อะไร” สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่ายๆ เป็นต้น

2.4.2 อายุ 4 ปี ได้แก่ จำแนกสิ่งต่างๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะสนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องใช้คำถาม “ทำไม” เป็นต้น

2.4.3 อายุ 5 ปี ได้แก่ บอกความแตกต่างของกลืน สี เสียง รส รูปร่าง จัดหมวดหมู่สิ่งของได้บอกชื่อ – สกฤ อายุ ตนเองได้ พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง สนทนา ได้ตอบ –เล่าเรื่องได้ สร้างผลงานตามความคิดตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นเริ่มเข้าใจสิ่งเป็น นามธรรม นับปากเปล่าได้ถึง 20 เป็นต้น

3. การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัด ในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

3.1 หลักการจัดประสบการณ์

3.1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวม และอย่างต่อเนื่อง

3.1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่าง บุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

3.1.3 ให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกระบวนการและผลผลิต

3.1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วน หนึ่งของการจัดประสบการณ์

3.1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

3.2 แนวทางการจัดประสบการณ์

จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

3.2.1 จัดประสบการณ์สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือเด็กได้ ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าได้ เคลื่อนไหว ตำรวจ เล่น สังเกต สืบค้นทดลอง และคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

3.2.2 จัดประสบการณ์รูปแบบบูรณาการคือ บูรณาการทั้งทักษะ และสาระ การเรียนรู้

3.2.3 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิดวางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

3.2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ กัน

3.2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

3.2.6 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3.2.7 จัดประสบการณ์ทั้งที่วางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

3.2.8 ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผน สนับสนุน สื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

3.2.9 จัดทำสารนิเทศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรอง และใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

3.3 การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวัน ได้หลายรูปแบบ ซึ่งเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

3.3.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

3.3.1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน

3.3.1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องเกินกว่า 20 นาที

3.3.1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรีเช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 – 60 นาที

3.3.1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบ

ทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

3.3.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน มีความครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

3.3.2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วิถีต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

3.3.2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็กเพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นเล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียนกรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

3.3.2.3 การพัฒนาอารมณ์จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้เด็กมีความรู้สึกต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท ปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย และศาสนา จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

3.3.2.4 การพัฒนาสังคมนิสัยเพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหารเช้า นอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย และทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎของส่วนรวม เก็บของเมื่อเล่นเสร็จ ฯลฯ

3.3.2.5 การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอดสังเกตุ จ्ञานะก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็กค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทดลอง ศึกษานอกสถานที่ รับประทานอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่หรือรายบุคคล

3.2.2.6 การพัฒนาภาษาเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

3.2.2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัวโดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระตามความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เช่น แต่งไม้ รูปทรงต่างๆ ฯลฯ

3.4 โภชนาการสำหรับเด็ก

เพื่อให้เด็กได้รับอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็กตามพัฒนาการ ควรส่งเสริมให้เด็กได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่ รวมทั้งน้ำดื่มสะอาด และสารอาหารที่จำเป็น ดังนี้

3.4.1 อาหารหลัก 5 หมู่

3.4.2 เด็กปฐมวัยควรได้ดื่มน้ำสะอาดให้เพียงพอทุก 45 นาทีเพื่อให้สมองสามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ

3.4.3 การปรุงอาหารต้องใช้เครื่องปรุงที่มีส่วนประกอบของไอโอดีนด้วยทุกครั้งเช่น เกลือไอโอดีน น้ำปลาไอโอดีน

3.4.4 ใน 1 สัปดาห์ควรจัดอาหารให้มีธาตุเหล็กประมาณ 1 – 2 มื้อ

3.4.5 สารอาหารที่จำเป็นสำหรับเด็ก

3.4.6 การติดตามผลการดำเนินงาน โภชนาการ ว่าเด็กมีแนวโน้มการเจริญเติบโตเป็นอย่างไรภาวะ โภชนาการเปลี่ยนแปลงหรือไม่

ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน

แนวทางการดำเนินงานด้านมาตรฐานการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรดำเนินการตามแนวทางต่างๆ ดังนี้

1. จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็กและชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ

2. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเช่นศิลปะพื้นบ้านร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจและความผูกพันที่ติดต่อกันระหว่างศูนย์ฯและชุมชน

3. มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ รับทราบ เพื่อที่จะมีผู้เข้ามาช่วยเหลือด้านต่างๆ ได้ โดยการประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดทำเอกสาร คู่มือแผ่นพับการออกไปเยี่ยมบ้านเด็ก

4. มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนสถาบันต่างๆ ของชุมชน เช่นสถาบันทางศาสนา สถาบันครอบครัว ฯลฯ

5. จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเพื่อมาสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งอาจขอรับการอุดหนุนจากงบประมาณต่างๆของหน่วยงานดังนี้

5.1 การสมทบหรือการอุดหนุนงบประมาณกองทุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.2 การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐบาล

5.3 การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐรัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรภาครัฐอื่น

5.4 การสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชนองค์กรการกุศล มูลนิธิหรือมีผู้อุทิศให้

5.5 จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานทิศทางและแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองของเด็กเล็กที่จะเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.6 จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในลักษณะไตรภาคี 3 ฝ่าย จากภาคส่วนต่างๆ คือ ภาคประชาชน หรือผู้แทนชุมชนในท้องถิ่น หน่วยงานผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 มาตรา 32 กำหนดให้การจัดการศึกษาปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษาเป็นหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทำ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักทางการศึกษา ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญมาก ที่ควรจะได้รับ การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการอย่างถูกต้องและครบทั้ง 4 ด้าน ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กก่อนที่จะได้รับการศึกษา ภาคบังคับต่อไป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ได้รับการถ่ายโอนภารกิจ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยตามพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 ตั้งแต่ปี 2543 จากสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) กรมการศาสนา และจัดตั้งขึ้นเอง มีดังต่อไปนี้

ตาราง 2.1 ข้อมูลทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน เด็ก	จำนวนครู ผู้ดูแลเด็ก	งบประมาณ (รายหัว)			อาคาร เรียน
			อาหาร	นม	อุปกรณ์ การศึกษา	
สังกัดเทศบาล						
1. เทศบาลตำบลแสงโตน						
1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลแสงโตน	84	4	20	7	1700	1
1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบอน	50	2	20	7	1700	1
1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด บ้านแสงโตน	93	6	20	7	1700	1

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน เด็ก	จำนวนครู ผู้ดูแลเด็ก	งบประมาณ (รายหัว)			อาคาร เรียน
			อาหาร	นม	อุปกรณ์ การศึกษา	
สังกัดเทศบาล						
2. เทศบาลตำบลโลกม้า						
2.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโลกม้า	85	3	20	7	1700	1
2.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโลกม้า (บ้านตลุกเก่า)	57	2	20	7	1700	1
2.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโลกม้า (โรงเรียนบ้านโลกเพชร)	23	2	20	7	1700	1
3. เทศบาลตำบลเขาคอก						
3.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขาคอก	60	3	20	7	1700	1
3.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโลกกลอย	69	3	20	7	1700	1
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล						
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร						
4.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองม่วง	45	3	20	7	1700	1
4.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไทร	72	3	20	7	1700	1
5. องค์การบริหารส่วนตำบลละเวีย						
5.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านละเวีย	80	2	20	7	1700	2
5.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านหนองกุ่มพัฒนา	35	2	20	7	1700	2
5.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านโคกปราสาทพัฒนา	65	2	20	7	1700	2
6. องค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้มาก						
6.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านจรเข้มาก	40	2	20	7	1700	1
6.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกเมือง	45	2	20	7	1700	1
7. องค์การบริหารส่วนตำบลปึงกู						
7.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โลกสะอาด	35	4	20	7	1700	1
7.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนเกณฑ์ วัดบ้านโคกใหญ่	80	2	20	7	1700	1
8. องค์การบริหารส่วนตำบลโลกย่าง						
8.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโลกย่าง	37	2	20	7	1700	1

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวนเด็ก	จำนวนครูผู้ดูแลเด็ก	งบประมาณ (รายหัว)			อาคารเรียน
			อาหาร	นม	อุปกรณ์การศึกษา	
สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล						
9. องค์กรบริหารส่วนตำบลไพศาล						
9.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองมะเขือ	83	5	20	7	1700	2
9.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านละลมพญ	69	4	20	7	1700	1
10. องค์กรบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ						
10.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลตะโกตาพิ	35	2	20	7	1700	1
11. องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบอน						
11.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบอน	44	3	20	7	1700	1
11.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดบ้านห้วยเสลา	50	2	20	7	1700	1
11.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดบ้านโนนเสนห์	44	3	20	7	1700	1
11.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองน้ำขุ่น	55	3	20	7	1700	1
12. องค์กรบริหารส่วนตำบลโลกมะขาม						
12.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโลกมะขาม	41	2	20	7	1700	1
12.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองไผ่	53	2	20	7	1700	1
13. องค์กรบริหารส่วนตำบลปะทัดนุ						
13.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปะทัดนุ	32	2	20	7	1700	1
13.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกระต่ายตาย	41	2	20	7	1700	1
14. องค์กรบริหารส่วนตำบลโคกตูม						
14.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกตูม	38	2	20	7	1700	1
15. องค์กรบริหารส่วนตำบลสีเหล็ก						
15.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลสีเหล็ก	34	2	20	7	1700	1
รวม	1674	83	620	217	52700	35

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัย ในประเทศที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังนี้

ประเสริฐ บุญมี (2547 : 100-102) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอชุมพลบุรีจังหวัดสุรินทร์ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอชุมพลบุรีจังหวัดสุรินทร์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลางส่วนข้ออื่นๆอยู่ในระดับน้อย

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอชุมพลบุรีจังหวัดสุรินทร์ที่มีจำนวนมากที่สุดคือควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอรองลงมาคือควรให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารสถานที่ที่เป็นเอกเทศและสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กได้ศึกษาในระดับสูงขึ้น

ทัศนะ สีวะระมณ (2548 : 98-100) ได้ศึกษาผลการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในอำเภอโพทะเลจังหวัดพิจิตรผลการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มผู้บริหารพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งในด้านการกำหนดนโยบายการศึกษาด้านบุคลากรด้านงบประมาณด้านความโปร่งใสด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านการประสานงานด้านการวางแผนเพราะกลุ่มผู้บริหารนั้นยังไม่มี ความมั่นใจในเรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะในเรื่องความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

2. ผลการศึกษาในกลุ่มผู้ปกครองพบว่าทั้งในด้านบุคลากรด้านความโปร่งใสด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านการวางแผนด้านการประสานงานและด้านการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้เพราะผู้ปกครองยังไม่มี ความเชื่อมั่นในครูที่เลี้ยงที่ส่วนใหญ่เป็นบุตรหลานของผู้บริหารเองแม้จะได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาเพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีด้านปฐมวัย

นันทิชา ชูเชื้อ (2548 : 96-99) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลนครเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานีตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษา พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัยคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคณะผู้บริหารสมาชิกสภาเทศบาลและเจ้าหน้าที่กองการศึกษาสังกัดเทศบาลนครเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานีในภาพรวมมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานอยู่ในระดับปานกลางโดยความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานด้านผู้เรียนเป็นอันดับแรกรองลงมาคือมาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและมาตรฐานด้านบุคลากรเป็นอันดับที่ 3 ครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัยคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคณะผู้บริหารสมาชิกสภาเทศบาลและเจ้าหน้าที่กองการศึกษาสังกัดเทศบาลนครเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีสถานภาพส่วนบุคคลทั้งเพศอายุระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาตามมาตรฐานในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันแต่คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลนครเกาะสมุยมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาตามมาตรฐานแตกต่างกับครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย และเจ้าหน้าที่กองการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เขาวลัทธิ เขียวสวาส (2551 : 83-84) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอ่างทอง ผลการศึกษา พบว่า

1. สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอ่างทองสภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

2. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอ่างทองสภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยรวมตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยรวมตามตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยรวมตามตำแหน่งไม่แตกต่างกัน

จันทิมา ทิมจ้อย (2552 : 89-91) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารงานมีปัญหาสูงที่สุด

2. แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ มีดังนี้ ด้านการบริหารงาน ควรขอความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้การสนับสนุนการจัดบริการอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) ด้านคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของบุคลากร ควรมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ดูแลเด็กที่เหมาะสมและชัดเจน เพื่อให้ได้ผู้ดูแลเด็กที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรมีการทำความสะอาดห้องเรียน โดยกำหนดให้มีการจัดของอย่างเป็นระเบียบ มีความสะอาดและอากาศถ่ายเทสะดวกอย่างสม่ำเสมอ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

และความปลอดภัย ควรมีการทำความสะอาดห้องเรียน โดยกำหนดให้มีการจัดของอย่างเป็นระเบียบ มีความสะอาดและอากาศถ่ายเทสะดวกอย่างสม่ำเสมอ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรมีส่งเสริมความรู้ให้ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ภายในท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อ ในการจัดประสบการณ์

นักสสร สว่างโคตร (2552 : 102-104) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่ชนะของบุคลากรเขตอำเภอสมเด็จจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า

1. การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่ชนะของบุคลากรเขตอำเภอสมเด็จจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านบุคลากรและการบริหารจัดการและด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรกิจกรรมตามหลักสูตรมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากส่วนด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนและด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

2. บุคลากรที่มีตำแหน่งหน้าที่และสถานภาพทางครอบครัวต่างกันมีทัศนะต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตอำเภอสมเด็จจังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตอำเภอสมเด็จจังหวัดกาฬสินธุ์ควรสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมอย่างสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้สามารถดำเนินงานตามมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดพร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กเล็กให้มากขึ้น โดยมีนโยบายการพัฒนาที่ชัดเจนตลอดจนควรเพิ่มจำนวนบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความเหมาะสมเพียงพอต่อจำนวนเด็กและควรติดตั้งเครื่องดับเพลิงและเครื่องตัดไฟที่ได้มาตรฐานไว้ในอาคารอย่างเหมาะสม

ภูวดล ภูอาภรณ์ (2552 : 94-97) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริการงานศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาการบริการงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านบุคลากรด้านวิชาการ ด้านบริหารงานทั่วไป และด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริการงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งและสังกัดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับความถี่ของแต่ละด้านมีดังนี้ พบว่า ผู้ดูแลเด็กควรมีหน้าที่ดูแลเด็กเท่านั้น ไม่ควรทำหน้าที่อื่น ผู้ดูแลเด็กควรได้รับการฝึกฝนอบรมศึกษาดูงานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อการเรียนรู้ ควรจัดงบประมาณให้มีความเหมาะสม

กนกอร อุณาพรหม (2553 : 100-102) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการศึกษา พบว่า

1. การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

2. การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของ ข้าราชการ ผู้ดูแลเด็กและประธานคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

3. การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านที่ต้องการหาแนวทางพัฒนามี 2 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

อำพร พันธุ์งาม (2553 : 93-99) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษา พบว่า

1. สภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติในระดับมาก ยกเว้นด้านบุคลากรและการจัดการงานระบบการประกันคุณภาพภายในด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย งานอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ การทำรั้วกั้นบริเวณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสัดส่วน การฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุ ด้านวิชาการ

แนวทางการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชนใช้อาคารสถานที่ในการดำเนินกิจกรรม จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านธุรการ การเงินและพัสดุศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้างเพียงพอในการบริหาร มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2. นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษา และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การส่วนตำบลในเขตจังหวัดอุบลราชธานีโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ยกเว้น ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ไม่แตกต่างกัน

3. องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดเล็กและขนาดกลาง มีสภาพการบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แตกต่างกัน

4. ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ บุคลากรมีวุฒิความรู้ไม่ตรงกับสายงาน บริหารงานแบบอุปถัมภ์ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อาคารไม่ได้มาตรฐานและตั้งในพื้นที่หน่วยงานอื่น ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีปัญหาด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน สื่อ วัสดุ และหลักสูตรไม่สอดคล้องและตรงกับความต้องการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนขาดการประชาสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมในการจัดการหาทุนสนับสนุน ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ บุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการจัดหาพัสดุและระเบียบการบริหารงานการเงินและพัสดุไม่ชัดเจน

5. ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขการบริหารการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการควรรับบุคลากรที่มีวุฒิ ความรู้ตรงตามสายงาน และบริหารบุคลากรตามระเบียบกฎหมาย ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรจัดสรรงบประมาณอุดหนุนก่อสร้างอาคารในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรที่สอดคล้อง ตรงกับความต้องการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนควรมีการประชาสัมพันธ์ การวางแผนการปฏิบัติงานและระดมทุนสนับสนุนร่วมกัน ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรออกระเบียบการบริหารงานการเงินและพัสดุให้ชัดเจน

สุภารัตน์ สอดเสน (2555 : 99-101) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านกรวดจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษา พบว่า

สุคาร์ตัน สอดเสน (2555 : 99-101) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านกรวดจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษา พบว่า

1. ผลการวิจัยที่นักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านกรวดจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านกรวดจังหวัดบุรีรัมย์จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่าทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังนี้

ฟูกว่า (Fugua, 1985 ;อ้างถึงใน รุ่งเพย แดงประไพ, 2550 : 54) ได้ศึกษาถึงการปฏิสัมพันธ์และการแสดงออกถึงพฤติกรรมของเด็กนักเรียนอนุบาลในห้องเรียนจะขึ้นอยู่กับบรรยากาศของห้องเรียน โดยเปรียบเทียบการทดลองจากการจัดสภาพห้องเรียน 2 ห้อง ผลการศึกษาค้นพบว่า หากจัดสภาพบรรยากาศของห้องเรียนแตกต่างกัน เด็กที่อยู่ในห้องเรียนก็จะมีพฤติกรรมแตกต่างกันไปด้วย กล่าวคือ ห้องที่มีบรรยากาศดีเรียกว่าเป็นระเบียบ เด็กจะมีความรู้สึกขัดแย้งกันระหว่างเพื่อนในห้องเรียน แต่ในขณะที่ห้องจัดตามรูปแบบธรรมชาติ มีความร่มรื่น เด็กจะมีความสัมพันธ์กับเพื่อนที่ดี

เวป (webb, 1989 : Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กและความทุ่มเทของพี่เลี้ยงเด็ก โดยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก ผลการวิจัย พบว่า

1. การทุ่มเทและการรับรู้ในงานของผู้ดูแลเด็กแปรผกผันกับคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก
2. ผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก ที่มีคุณภาพสูง มีความพอใจในค่าจ้างต่ำกว่าผู้ดูแลเด็กที่มีคุณภาพอย่างมีนัยสำคัญ

5. การทุ่มเทในงานจะเพิ่มขึ้นตามอายุและเงินเดือน

6. ความพอใจในงานมีผลต่อการทุ่มเทในงาน

ฟิชเชอร์ (Fisher. 2002; อ้างถึงใน สุวิทย์ ศรีฉาย. 2547:34) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจทัศนคติของสมาชิกสถานีนิตินิยมของเท็กซัส : กรณีศึกษาทัศนคติที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นปฐมวัยและศูนย์ดูแลเด็กก่อนวัยเรียนในระดับสากลผลการวิจัย พบว่า สมาชิกสถานีนิตินิยมรับว่าการศึกษาในระดับขั้นปฐมวัยและการจัดประสบการณ์ในศูนย์ดูแลเด็กก่อนวัยเรียนมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กและมีส่วนทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จได้ในที่สุดผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับงานวิจัยและประเด็นที่เกี่ยวกับการศึกษาขั้นปฐมวัยและศูนย์ดูแลเด็กก่อนวัยเรียนพวกเขามีความเห็นพ้องกันว่าไม่ใช่เรื่องง่ายเลยสำหรับผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในเท็กซัสแล้วต้องทำงานเพื่อมีรายได้มาไว้จ่ายให้กับศูนย์ดูแลเด็กก่อนวัยเรียนที่มีคุณภาพสักแห่งและพวกเขายังมีความคิดเห็นตรงกันอีกว่าเด็กๆในเท็กซัสส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าโรงเรียนอนุบาลเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้มีผู้ตอบแบบสอบถามอีกจำนวนหนึ่งที่ระบุว่ารัฐควรจะจ่ายเงินช่วยเหลือในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไว้ให้กับเด็กทุกๆ คน รัฐควรให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยทั้งในแง่การออกเป็นกฎหมายคุ้มครองจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความพร้อมในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งพบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มมีการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุนี้กรมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้จัดทำคู่มือมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญและนโยบายการจัดการศึกษาและการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นการสร้างรากฐานทางการศึกษาให้เชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาต่อไป ซึ่งสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามขอบข่ายงานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปได้ว่า

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการหมายถึง บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ

ในหลักสูตรจุดมุ่งหมาย มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่มีกิจกรรมหลากหลาย เน้นการปฏิบัติจริง มีการนำความรู้มาส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้สอดคล้องกับการพัฒนาเด็กทุกด้าน มีนโยบายแผนงานและงบประมาณในการดำเนินงานที่ชัดเจน นำคณะผู้ดูแลเด็กศึกษาดูงานนอกสถานที่ และมีการประเมินผลการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ผู้ดูแลเด็กมีคุณสมบัติและคุณวุฒิเหมาะสมกับตำแหน่ง มีความรู้ ความเข้าใจในจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก

มาปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และแต่งกายสุภาพเรียบร้อย

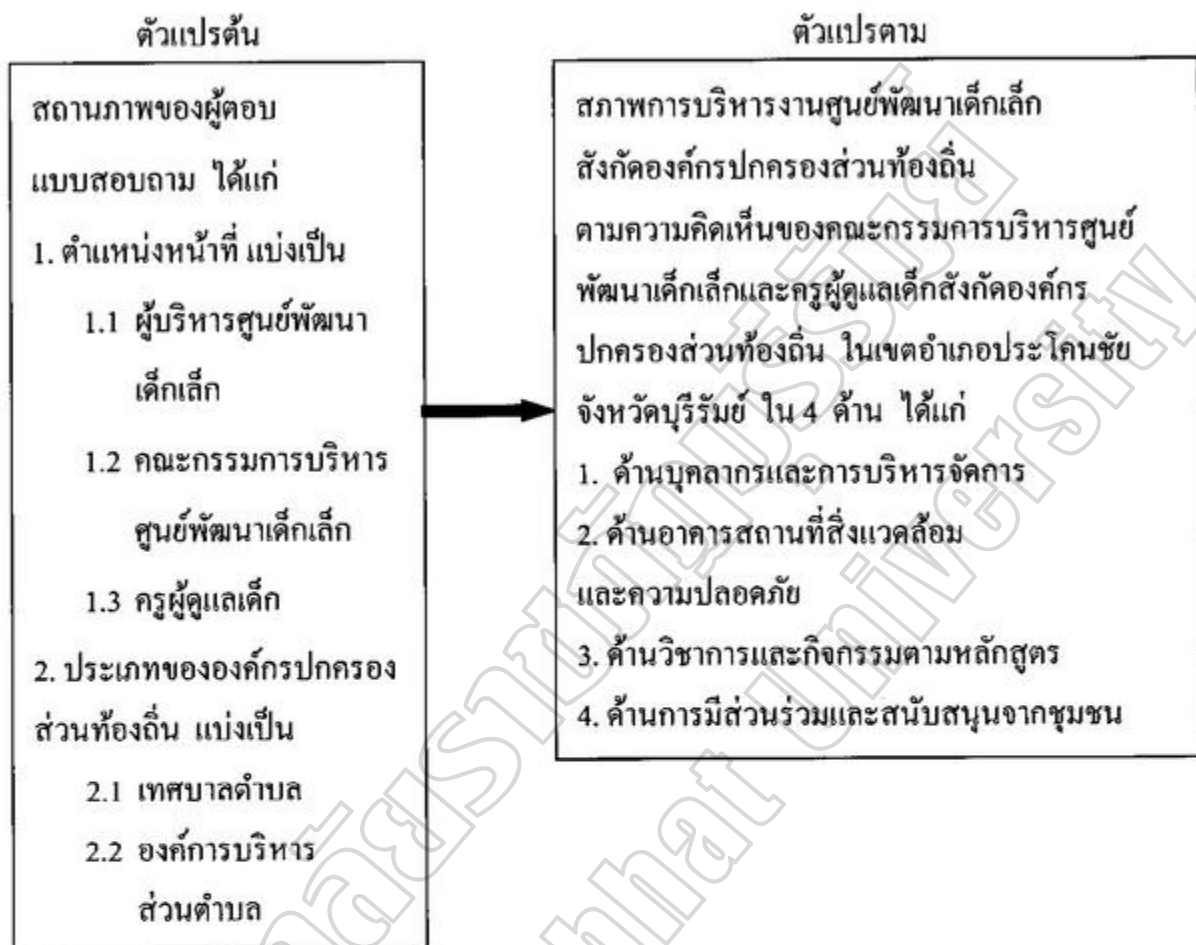
2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย หมายถึง มีอาคารมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย สถานที่ตั้งอาคารมีความเหมาะสม ไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตราย มีรั้วกั้น บริเวณเป็นสัดส่วนเพื่อความปลอดภัยของเด็ก ความสะอาดและถูกสุขลักษณะของห้องส้วม ความสะอาดและเพียงพอของพื้นที่ใช้สอย บรรยากาศในห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีมุมพัฒนาเด็กและสนามเด็กเล่นแยกเป็นสัดส่วน มีการกำจัดขยะที่ถูกสุขลักษณะ มีการป้องกันแมลงและพาหะนำโรค เครื่องใช้สำหรับเด็กมีเพียงพอและสะอาด รายการอาหารสำหรับเด็กถูกต้องตามหลักโภชนาการ มีมาตรการควบคุมความปลอดภัย

3. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง มีแผนการบริหารงานและการนำเสนอข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านงานวิชาการ จัดปฐมนิเทศ ภาพถ่ายกิจกรรมต่าง ๆ มีสื่อ ธรรมชาติและนวัตกรรมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนครบทุกกิจกรรม จัดประสบการณ์ที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงมีการจัดมุมประสบการณ์สำหรับเด็กเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง การชั่ง น้ำหนักวัดส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของเด็ก ตรวจสอบดูแลสุขภาพของนักเรียนสม่ำเสมอ

4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น บริจาคทรัพย์ การใช้แรงงาน ให้บริการด้านวัสดุ อุปกรณ์ วิชาการและอื่นๆ มีความพึงพอใจในความสะอาดเรียบร้อยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชนมีการวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกัน มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน ทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการอบรมให้ความรู้กับผู้ปกครอง ชุมชน เกี่ยวกับการเลี้ยงดู การดูแลรักษาสุขภาพของเด็ก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งตัวแปรตาม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2547 : 1 – 28) ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอ ประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีขั้นตอนรายละเอียดดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ปีการศึกษา 2556 จำนวน 449 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 30 คน คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 336 คน และครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 83 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ปีการศึกษา 2556 จำนวน 210 คน ซึ่งได้จากตารางกำหนด ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครชชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608-610; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 148-149) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน แล้วจึงสุ่ม อย่างง่าย จำแนกเป็นผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 30 คน คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก จำนวน 144 คน และครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 36 คน

ตาราง 3.1 จำนวนประชากร บุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอ
ประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2556

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ประชากร			
	ผู้บริหาร ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	คณะกรรมการ บริหารศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	ครูผู้ดูแล เด็ก	รวม ทั้งสิ้น
สังกัดเทศบาล				
1. เทศบาลตำบลแสงโตน	2	27	12	42
2. เทศบาลตำบลโคกม้าย	2	20	7	30
3. เทศบาลตำบลเขาคอก	2	19	6	28
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล				
1. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร	2	28	6	34
2. องค์การบริหารส่วนตำบลละเวียง	2	45	6	54
3. องค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้มาก	2	24	4	31
4. องค์การบริหารส่วนตำบลเปิงอูน	2	30	6	39
5. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกย่าง	2	12	2	17
6. องค์การบริหารส่วนตำบลไพศาล	2	30	9	42
7. องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ	2	10	2	15
8. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน	2	49	11	63
9. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกมะขาม	2	23	4	30
10. องค์การบริหารส่วนตำบลปะทิว	2	22	4	29
11. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตูม	2	18	2	23
12. องค์การบริหารส่วนตำบลสีเหล็ก	2	12	2	17
รวม	30	336	83	449

ตาราง 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอ
ประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2556

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ประชากร			
	ผู้บริหาร ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	คณะกรรมการ บริหารศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	ครูผู้ดูแล เด็ก	รวม ทั้งสิ้น
สังกัดเทศบาล				
1. เทศบาลตำบลแสงโสม	2	11	5	18
2. เทศบาลตำบลโคกม้า	2	8	3	13
3. เทศบาลตำบลเขาคอก	2	7	3	12
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล				
1. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไทร	2	11	3	16
2. องค์การบริหารส่วนตำบลละเวียง	2	18	3	23
3. องค์การบริหารส่วนตำบลสระเข้มาศ	2	9	2	13
4. องค์การบริหารส่วนตำบลปึงกู	2	12	3	17
5. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกข่าง	2	4	1	7
6. องค์การบริหารส่วนตำบลไพศาล	2	12	4	18
7. องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ	2	3	1	6
8. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน	2	20	5	27
9. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกมะขาม	2	9	2	13
10. องค์การบริหารส่วนตำบลปะทิดบุ	2	9	2	12
11. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกคูม	2	7	1	10
12. องค์การบริหารส่วนตำบลสี่เหลี่ยม	2	4	1	7
รวม	30	144	36	210

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ ซึ่งได้จัดทำขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนจากการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การสร้างเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีแนวคิดและหลักการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและประสิทธิผลขององค์การจากเอกสารตำรางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศจากแหล่งความรู้ต่างๆ
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาความเหมาะสมและความถูกต้องของภาษาปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมและตรงกับสภาพที่เป็นจริงเป็นการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

4.1 นางสุภาพร ขุนงามขำ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนเสนห์
วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาโสตทัศนศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

4.2 นางเพลินพิศ ขงทวี ตำแหน่งครูโรงเรียนวัดบ้านยาง วิทยฐานะ
ครูชำนาญการพิเศษวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาปฐมวัย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

4.3 นายประจัน แพงมา ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน
วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try – out) กับบุคลากรศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภอบ้านกรวด
จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

7. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นบุคลากร
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์
จำนวน 210 คนต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยขอความร่วมมือจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อขอความร่วมมือจาก
ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์

2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยพร้อมแบบสอบถาม จำนวน 210 ฉบับ ไปยังศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 15 ศูนย์เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กกำหนดวันเพื่อขอรับแบบสอบถามคืน

3. ลงไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองตามวัน เวลาที่กำหนดกรณีที่ไม่ได้รับ
แบบสอบถามคืนภายในเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจะไปติดตามขอด้วยตนเอง ได้ 210 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถามตั้งแต่ฉบับแรกถึงฉบับสุดท้าย
3. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละฉบับ แล้วประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรม

คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4. เมื่อดำเนินการจัดกระทำข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตาม 4 ขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอน 1 วิเคราะห์สภาพภาพของกลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ขั้นตอน 2 วิเคราะห์สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

ประเมินสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่ากำหนดไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 163)

4.51 – 5.00	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอน 3 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งซึ่งมี 3 กลุ่ม โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method) และเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการจำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมี 2 กลุ่ม ใช้สถิติทดสอบสมมุติฐาน การทดสอบค่าที (Independent t-test)

ขั้นตอน 4 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ส่วน ดังนี้
สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์.

2542 : 244) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาของแบบสอบถาม
	$\sum R$ แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็น
	N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม(α)ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 261) ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งหมด

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ(P)โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 101) ดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \cdot 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย(\bar{X})โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 261) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 310) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ

$S.D.$ แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. การทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 321) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที

\bar{X}_1 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

\bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

N_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1

N_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

2. การทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงของ F
 MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ตามวิธีการของเซฟเฟ (CV_d) โดยใช้
 สูตร ดังนี้

$$CV_d = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{within})(2/N)}$$

เมื่อ CV_d แทน ค่าวิกฤติที่ได้จากวิธีการของเซฟเฟ
 K แทน จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง
 F^* แทน ค่าทดสอบ F ที่ได้จากการเปิดภาพการกระจาย
 ของ F
 MS_{within} แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม
 Mean Square within Group
 N แทน จำนวนตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี ดังนี้

%	แทน	ค่าร้อยละ
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
<i>S.D.</i>	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
<i>t</i>	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที (t-test)
<i>F</i>	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าเอฟ (F-test)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์แบ่งเป็น 4 ตอน ได้ดังนี้

- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการวิเคราะห์สถานภาพของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์ปีการศึกษา 2556 ตามตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพตำแหน่งประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้ค่าร้อยละ ดังปรากฏในตาราง 4.1 ต่อไปนี้

ตาราง 4.1 จำนวน และค่าร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สถานภาพตำแหน่ง แบ่งเป็น		
1.1 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	12	5.90
1.2 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	159	75.70
1.3 ครูผู้ดูแลเด็ก	39	18.40
2. ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็น		
2.1 เทศบาล	44	21.10
2.2 องค์การบริหารส่วนตำบล	166	78.90

จากตาราง 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 210 คน มีตำแหน่ง เป็นผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.90 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 75.70 และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 18.40 เมื่อจำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเทศบาลตำบล จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 21.10 และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 78.90

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ใน 4 ด้านคือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรและด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนตามความคิดเห็นของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวม และรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังปรากฏในตาราง 4.2 – 4.6 ต่อไปนี้

ตาราง 4.2 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมและรายด้าน

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	4.35	0.39	มาก	2
2. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	4.21	0.34	มาก	3
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.39	0.39	มาก	1
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	4.20	0.61	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.29	0.35	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่า สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4.3 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. หัวหน้าศูนย์เด็กส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ให้มีคุณภาพ	4.67	0.54	มากที่สุด	1
2. บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานด้านการจัด การศึกษาปฐมวัยเป็นอย่างดี	4.41	0.59	มาก	4
3. มีนโยบาย และจัดทำแผนการดำเนินงาน ไว้อย่างชัดเจน	4.31	0.59	มาก	6
4. หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ในสาขาวิชาเอกปฐมวัย	4.44	0.59	มาก	3
5. มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลอย่าง เหมาะสมชัดเจน	4.27	0.57	มาก	7
6. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง	4.23	0.59	มาก	10
7. มีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็กมา ปรับปรุงการทำงาน	4.25	0.60	มาก	8
8. จัดให้มีจำนวนครูผู้ดูแลเด็กที่จะเลี้ยงดูเด็กอย่างเพียงพอ	4.25	0.65	มาก	8
9. ครูผู้ดูแลเด็กมีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส รักเด็ก พุดจาสุภาพต่อเด็กและผู้ปกครอง	4.59	0.61	มากที่สุด	2
10. ครูผู้ดูแลเด็กพัฒนาความรู้ความสามารถอยู่เสมอ	4.39	0.58	มาก	5
11. ผู้ประกอบอาหารมีความรู้เรื่อง โภชนาการและอาหาร เป็นอย่างดี	4.16	0.63	มาก	12
12. ผู้ทำความสะอาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความตั้งใจใน การปฏิบัติงาน	4.23	0.56	มาก	11
รวมเฉลี่ย	4.35	0.39	มาก	

จากตาราง 4.3 พบว่า สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ชกเว้นเรื่อง หัวหน้าศูนย์เด็กส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพและครูผู้ดูแลเด็ก มีมนุษยสัมพันธ์ยิ้มแย้มแจ่มใสรักเด็ก พูดยาสุขภาพต่อเด็กและผู้ปกครองอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 4.4 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่ปลอดภัยและเพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก	4.25	0.58	มาก	6
2. ภายในอาคารมีการจัดแสงสว่างจากธรรมชาติอย่างเพียงพอสม่ำเสมอทั่วห้องเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กเล็ก	4.39	0.57	มาก	3
3. ภายนอกอาคารมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุขฝุ่นละอองกลิ่นหรือเสียงรบกวน	4.32	0.70	มาก	4
4. มีการจัดห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขลักษณะ และเพียงพอ กับความต้องการของเด็ก	4.26	0.69	มาก	5
5. อาคารมีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย	4.12	0.50	มาก	10
6. มีการจัดมาตรการด้านความปลอดภัยทั้งห้องเรียนและสนามเด็กเล่น	4.24	0.64	มาก	7
7. มีการจัดเครื่องเล่นสนามที่หลากหลายอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์และเพียงพอกับความต้องการของเด็ก	4.12	0.64	มาก	9
8. มีการดูแลความปลอดภัยในเรื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าการติดตั้งปลั๊กไฟอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะมีฝาครอบ	4.54	0.65	มากที่สุด	1
9. มีการติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่องในแต่ละชั้นของอาคาร	4.21	0.74	มาก	8

ตาราง 4.4 (ต่อ) สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
10. มีการจัดตั้งระบบการถือคประตูในการเข้า – ออก นอกบริเวณอาคาร	3.82	0.68	มาก	11
11. จัดให้มีคู่มือและเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับการปฐม พยาบาลวางไว้อยู่ในที่สูงให้พื้นมือเด็ก	4.46	0.65	มาก	2
12. มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุอย่าง สม่ำเสมอไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง	3.80	0.66	มาก	12
รวมเฉลี่ย	4.21	0.34	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่า สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ยกเว้นเรื่อง มีการดูแลความปลอดภัยในเรื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าการติดตั้งปลั๊กไฟอยู่สูงจากพื้น ไม่น้อยกว่า
1.50 เมตรถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะมีฝาครอบมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$)

ตาราง 4.5 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีสื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการเด็กเหมาะสม ตามวัย	4.39	0.58	มาก	7
2. มีมุมจำลองของจริงเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น	4.22	0.57	มาก	12
3. สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	4.34	0.62	มาก	9
4. มีรายงานบันทึกพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน	4.38	0.67	มาก	8
5. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็ก เป็นสำคัญ	4.55	0.65	มากที่สุด	1
6. ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	4.44	0.59	มาก	4
7. พัฒนาอารมณ์ จิตใจ ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม	4.40	0.63	มาก	6
8. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี	4.42	0.57	มาก	5
9. สร้างหลักสูตรที่เหมาะสม โดยมุ่งเน้นการพัฒนา ทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา	4.49	0.54	มาก	3
10. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชน ในการพัฒนาเด็ก	4.24	0.57	มาก	11
11. จัดกิจกรรมให้เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรีเช่น การเล่นตามมุมการเล่นกลางแจ้งใช้เวลาประมาณ 40 – 60 นาทีต่อวัน	4.49	0.66	มาก	3
12. มีการส่งเสริมด้านโภชนาการสำหรับเด็กให้เด็ก ได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่ และได้รับน้ำสะอาด อย่างเพียงพอ	4.33	0.59	มาก	10
รวมเฉลี่ย	4.39	0.39	มาก	

จากตาราง 4.5 พบว่า สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นเรื่อง ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$)

ตาราง 4.6 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ผู้ดูแลเด็กมีบทบาทในการเชื่อมโยงให้บ้านและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.25	0.65	มาก	5
2. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เป็นระยะๆ	4.22	0.64	มาก	8
3. มีกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นการให้ข้อมูลข่าวสารของชุมชน	4.60	0.77	มากที่สุด	1
4. มีการติดตามประเมินผลจากภาคประชาชน	3.81	0.62	มาก	11
5. มีกองทุนสนับสนุนงบประมาณจากส่วนต่างๆ	3.51	0.93	มาก	12
6. เปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นรวมทั้งให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.19	0.73	มาก	9
7. มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผู้ปกครองและชุมชน	4.25	0.64	มาก	5
8. มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.25	0.60	มาก	5
9. จัดอบรมให้แก่ประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานทิศทางและแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์	4.27	0.68	มาก	4

ตาราง 4.6 (ต่อ) สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
10. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล การจัดการศึกษา	4.17	0.61	มาก	10
11. ผู้ดูแลเด็กออกเยี่ยมเยียนเด็กเมื่อเกิดการเจ็บป่วยหรือ ขาดเรียน	4.48	0.60	มาก	2
12. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่ จากแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนตามโอกาสอันเหมาะสม	4.47	0.58	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.21	0.61	มาก	

จากตาราง 4.6 พบว่า สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เรื่อง มีกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารของชุมชนมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ การทดสอบผลต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ และ การทดสอบค่าที
ดังปรากฏในตาราง 4.7 – 4.15 ต่อไปนี้

ตาราง 4.7 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เมื่อจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})					
	ผู้บริหาร ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก		คณะกรรมการ ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก		ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	4.53	0.24	4.36	0.40	4.26	0.34
2. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย	4.31	0.24	4.21	0.35	4.21	0.32
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตาม หลักสูตร	4.57	0.22	4.40	0.40	4.31	0.36
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน จากชุมชน	4.20	0.34	4.23	0.66	4.10	0.41
รวมเฉลี่ย	4.40	0.21	4.30	0.37	4.22	0.30

ตาราง 4.8 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและรายด้าน

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	df	SS	MS	F	p
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.58	0.791	5.314*	0.01
ภายในกลุ่ม	207	65.16	0.149		
รวม	209	66.74			
2. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย					
ระหว่างกลุ่ม	2	0.28	0.138	1.186	0.31
ภายในกลุ่ม	207	51.67	0.117		
รวม	209	51.35			
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.44	0.718	4.792*	0.01
ภายในกลุ่ม	207	65.64	0.150		
รวม	209	67.07			
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.24	0.620	1.672	0.18
ภายในกลุ่ม	207	162.30	0.371		
รวม	209	163.54			

ตาราง 4.8 (ต่อ) เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวมและรายด้าน

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	df	SS	MS	F	p
รวมทุกด้าน			.		
ระหว่างกลุ่ม	2	0.79	0.394	3.261*	0.04
ภายในกลุ่ม	207	52.88	0.121		
รวม	209	53.67			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.8 พบว่า สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบข้อแตกต่างจึงเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ตามวิธีการของเซฟเฟ่ ดังตาราง 4.9 - 4.10

ตาราง 4.9 เปรียบเทียบรายคู่ สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านบุคลากรและการบริหารจัดการจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง

สถานภาพตำแหน่ง	\bar{X}	ผู้บริหาร ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	คณะกรรมการ ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	ครู ผู้ดูแล เด็ก
		4.53	4.36	4.26
ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.53	-		
คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.36	0.17	-	
ครูผู้ดูแลเด็ก	4.26	0.27*	0.10	-

จากตาราง 4.9 พบว่า สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านบุคลากรและการบริหารจัดการผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นแตกต่างจากครูผู้ดูแลเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.10 เปรียบเทียบรายคู่ สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง

สถานภาพตำแหน่ง	\bar{X}	ผู้บริหาร ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	คณะกรรมการ ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	ครู ผู้ดูแล เด็ก
		4.57	4.40	4.31
ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.57	-		
คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.40	0.17	-	
ครูผู้ดูแลเด็ก	4.31	0.26*	0.09	-

จากตาราง 4.10 พบว่า สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นแตกต่างจากครูผู้ดูแลเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.11 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากร
สังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและรายด้าน

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	เทศบาล ตำบล		องค์การ บริหารส่วน ตำบล		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	4.22	0.20	4.39	0.42	5.45*	0.00
2. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	4.10	0.25	4.24	0.36	4.42*	0.00
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.26	0.24	4.43	0.41	5.17*	0.00
4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	4.05	0.90	4.25	0.50	2.72*	0.01
รวมเฉลี่ย	4.16	0.24	4.33	0.37	5.32*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.11 พบว่า สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็น
ของบุคลากรสังกัดสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายด้าน
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.12 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากร
สังกัดสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	เทศบาล ตำบล		องค์การบริหาร ส่วนตำบล		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. หัวหน้าศูนย์เด็กส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศูนย์ เด็กเล็กให้มีคุณภาพ	4.85	0.36	4.63	0.57	4.64*	0.00
2. บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นอย่างดี	4.27	0.45	4.45	0.61	3.12*	0.00
3. มีนโยบาย และจัดทำแผนการดำเนินงานไว้ อย่างชัดเจน	4.19	0.45	4.34	0.62	2.60*	0.01
4. หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ขึ้นไปในสาขาวิชาเอกปฐมวัย	4.28	0.45	4.48	0.61	3.50*	0.00
5. มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละ บุคลากรอย่างเหมาะสมชัดเจน	4.16	0.50	4.30	0.59	2.38*	0.02
6. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็กอย่าง ต่อเนื่อง	4.03	0.40	4.28	0.62	4.63*	0.00
7. มีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานของครู ผู้ดูแลเด็กมาปรับปรุงการทำงาน	4.01	0.38	4.32	0.63	5.98*	0.00
8. จัดให้มีจำนวนครูผู้ดูแลเด็กที่เพียงพอ เพียงพอ	4.08	0.56	4.30	0.66	3.31*	0.00
9. ครูผู้ดูแลเด็กมีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส รักเด็กพูดจาสุภาพต่อเด็กและผู้ปกครอง	4.58	0.58	4.60	0.62	0.24	0.81
10. ครูผู้ดูแลเด็กพัฒนาความรู้ ความสามารถอยู่เสมอ	4.24	0.50	4.43	0.60	3.11*	0.00

ตาราง 4.12 (ต่อ) เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ	เทศบาล ตำบล		องค์การบริหาร ส่วนตำบล		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
11. ผู้ประกอบอาหารมีความรู้เรื่องโภชนาการและอาหารเป็นอย่างดี	3.81	0.40	4.26	0.64	8.43*	0.00
12. ผู้ทำความสะอาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน	4.15	0.44	4.26	0.58	1.90*	0.06
รวมเฉลี่ย	4.22	0.20	4.39	0.42	5.45*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.12 พบว่า สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น เรื่องครูผู้ดูแลเด็กมีมนุษยสัมพันธ์ยิ้มแย้มแจ่มใสรักเด็กพูดจาสุภาพต่อเด็กและผู้ปกครอง และเรื่องผู้ทำความสะอาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.13 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากร
สังกัดสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและ
ความปลอดภัย

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	เทศบาล ตำบล		องค์การบริหาร ส่วนตำบล		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดให้มีบริเวณพื้นที่ ในอาคารที่ปลอดภัยและเพียงพอเหมาะสมกับ การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก	4.19	0.56	4.27	0.59	1.13	0.26
2. ภายในอาคารมีการจัดแสงสว่างจากธรรมชาติอย่าง เพียงพอสม่ำเสมอทั่วห้องเอื้ออำนวยต่อการจัด กิจกรรมพัฒนาเด็กเล็ก	4.26	0.44	4.43	0.60	2.99*	0.00
3. ภายนอกอาคารมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละอองกลิ่นหรือเสียงรบกวน	3.98	0.63	4.41	0.69	5.83*	0.00
4. มีการจัดห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขลักษณะและ เพียงพอกับความต้องการของเด็ก	4.48	0.56	4.20	0.70	3.58*	0.00
5. อาคารมีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย	4.08	0.47	4.13	0.51	0.92	0.36
6. มีการจัดมาตรการด้านความปลอดภัยทั้งห้องเรียน และสนามเด็กเล่น	4.09	0.48	4.29	0.67	3.28*	0.00
7. มีการจัดเครื่องเล่นสนามที่หลากหลายอยู่ในสภาพ ที่สมบูรณ์และเพียงพอกับความต้องการของเด็ก	4.04	0.42	4.15	0.68	1.83	0.07
8. มีการดูแลความปลอดภัยในเรื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า การติดตั้งปลั๊กไฟอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะมีฝาครอบ	4.48	0.69	4.55	0.65	0.85	0.40
9. มีการติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นของอาคาร	3.80	0.58	4.32	0.74	7.24*	0.00

ตาราง 4.13 (ต่อ) เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	เทศบาล ตำบล		องค์การ บริหารส่วน ตำบล		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
10. มีการจัดตั้งระบบการถือคประตูในการเข้า-ออก นอกบริเวณอาคาร	3.63	0.57	3.87	0.70	2.99*	0.00
11. จัดให้มีคู้ยาและเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับการปฐม พยาบาลวางไว้อยู่ในที่สูงให้พื้นมือเด็ก	4.42	0.63	4.47	0.66	0.68	0.50
12. มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุอย่าง สม่ำเสมอไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง	3.74	0.51	3.81	0.70	1.06	0.29
รวมเฉลี่ย	4.10	0.25	4.24	0.36	4.42*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.13 พบว่า สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัด
สังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น เรื่องศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก มีการจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่ปลอดภัยและเพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรม
ของเด็กอาคารมีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัยมีการจัดเครื่องเล่นสนามที่หลากหลายอยู่ในสภาพ
ที่สมบูรณ์และเพียงพอกับความต้องการของเด็ก มีการดูแลความปลอดภัยในเรื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า
การติดตั้งปลั๊กไฟอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตรถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะมีฝาครอบ และจัดให้มี
คู้ยาและเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับการปฐมพยาบาลวางไว้อยู่ในที่สูงให้พื้นมือเด็กไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.14 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากร
สังกัดสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	เทศบาล ตำบล		องค์การ บริหารส่วน ตำบล		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. มีสื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการเด็ก เหมาะสมตามวัย	4.28	0.56	4.41	0.58	2.04*	0.04
2. มีมุมจำลองของจริงเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่าน การเล่น	4.01	0.45	4.28	0.58	4.75*	0.00
3. สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	4.09	0.60	4.41	0.61	4.53*	0.00
4. มีรายงานบันทึกพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน	4.16	0.66	4.43	0.66	3.53*	0.00
5. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้น เด็กเป็นสำคัญ	4.47	0.67	4.57	0.64	1.24	0.22
6. ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	4.26	0.51	4.49	0.61	3.72*	0.00
7. พัฒนาอารมณ์ จิตใจ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม	4.24	0.54	4.45	0.65	3.17*	0.00
8. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี	4.29	0.50	4.45	0.60	2.63*	0.01
9. สร้างหลักสูตรที่เหมาะสม โดยมุ่งเน้นการพัฒนา ทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและ สติปัญญา	4.41	0.49	4.51	0.55	1.69	0.09
10. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชน ในการพัฒนาเด็ก	4.03	0.40	4.29	0.60	4.96*	0.00
11. จัดกิจกรรมให้เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรีเช่น การเล่นตามมุมการเล่นกลางแจ้งใช้เวลา ประมาณ 40 - 60 นาทีต่อวัน	4.62	0.49	4.46	0.70	2.61*	0.01

ตาราง 4.14 (ต่อ) เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	เทศบาล ตำบล		องค์การบริหาร ส่วนตำบล		t	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
12. มีการส่งเสริมด้านโภชนาการสำหรับเด็ก ให้เด็กได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่ และได้รับ น้ำสะอาดอย่างเพียงพอ	4.17	0.38	4.37	0.63	3.82*	0.00
รวมเฉลี่ย	4.25	0.24	4.43	0.41	5.17*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.14 พบว่า สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น เรื่องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญและเรื่องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.15 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมและ สนับสนุน จากชุมชน

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	เทศบาล ตำบล		องค์การ บริหารส่วน ตำบล		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้ดูแลเด็กมีบทบาทในการเชื่อมโยงให้บ้านและ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.04	0.53	4.30	0.67	3.93*	0.00
2. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับ การดำเนินงานของศูนย์เป็นระยะๆ	4.01	0.54	4.28	0.65	4.00*	0.00
3. มีกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารของชุมชน	5.54	0.89	4.35	2.75	1.27	0.21
4. มีการติดตามประเมินผลจากภาคประชาชน	3.59	0.56	3.87	0.62	3.99*	0.00
5. มีกองทุนสนับสนุนงบประมาณจากส่วนต่างๆ	3.23	0.95	3.59	0.91	3.37*	0.00
6. เปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นรวมทั้ง ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	3.77	0.53	4.30	0.73	7.74*	0.00
7. มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองและชุมชน	4.01	0.43	4.32	0.67	5.40*	0.00
8. มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง	3.99	0.52	4.32	0.60	5.33*	0.00
9. จัดอบรมให้แก่ประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับ การดำเนินงานทิศทางและแนวทางการปฏิบัติงาน ของศูนย์	3.87	0.58	4.38	0.67	7.27*	0.00
10. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและ ประเมินผลการจัดการศึกษา	3.91	0.43	4.23	0.64	5.65*	0.00

ตาราง 4.15 (ต่อ) เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	เทศบาล ตำบล		องค์การ บริหารส่วน ตำบล		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
11. ผู้ดูแลเด็กออกเยี่ยมเยียนเด็กเมื่อเกิดการเจ็บป่วย หรือขาดเรียน	4.35	0.56	4.51	0.61	2.25*	0.03
12. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีการศึกษา นอกสถานที่จากแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนตาม โอกาสอันเหมาะสม	4.33	0.52	4.51	0.60	2.81*	0.01
รวมเฉลี่ย	4.05	0.90	4.25	0.50	2.72*	0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.15 พบว่า สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น เรื่องมีกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นการให้ข้อมูลข่าวสารของชุมชน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป็นการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ ดังตาราง 4.16 – 4.17 ต่อไปนี้

ตาราง 4.16 ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัญหาเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ความถี่	ร้อยละ
1. ขาดการส่งเสริมให้บุคลากร ได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง	52	32.10
2. บุคลากรมีจำนวน ไม่เพียงพอในการดูแลเด็ก	34	20.99
3. อาคาร สถานที่ ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก	30	18.52
4. การบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่ดีเท่าที่ควร	20	12.35
5. ขาดอุปกรณ์เครื่องเล่นในสนามเด็กเล่น	16	9.88
6. ขาดการติดต่อสื่อสารกับชุมชน	10	6.17

จากตาราง 4.16 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหาสำคัญได้แก่ ขาดการส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง บุคลากรมีจำนวน ไม่เพียงพอในการดูแลเด็กและอาคาร สถานที่ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก

ตาราง 4.17 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากร
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง	48	32.21
2. ควรจัดสรรบุคลากรให้มีจำนวนเพียงพอในการดูแลเด็ก	31	20.81
3. เพิ่มและปรับปรุง อาคาร สถานที่ให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก	29	19.46
4. จัดหาบุคลากรที่มีศักยภาพในการดูแลเด็ก	17	11.41
5. ปรับปรุงภูมิทัศน์ อุปกรณ์ในสนามเด็กเล่นให้เหมาะสม	15	10.07
6. ประสานสัมพันธ์กับชุมชนมาร่วมในการจัดการศึกษา	9	6.04

จากตาราง 4.17 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากร
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีข้อเสนอแนะสำคัญ คือ ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้รับ
การอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง ควรจัดสรรบุคลากรให้มีจำนวนเพียงพอในการดูแลเด็กและเพิ่ม
ปรับปรุง อาคาร สถานที่ให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์มีสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง และประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกัน
2. บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรูปแบบต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ปีการศึกษา 2556 จำนวน 449 คน จำแนกเป็นผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 30 คน คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 336 คน และครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 83 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ปีการศึกษา 2556 จำนวน 210 คน ซึ่งได้จากตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครชชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608-610; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 148-149) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน แล้วจึงสุ่มอย่างง่าย จำแนกเป็นผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 30 คน คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 144 คน และครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 36 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรและด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาเอกสาร และแบบสอบถามประกอบกับแนวคิดที่ได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ เกี่ยวกับตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพตำแหน่งและประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัยจังหวัดบุรีรัมย์ใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรและด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ตัวเลือก จำนวน 48 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบความเรียง ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ทั้ง 441 ฉบับ
2. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาลงรหัส และ ตรวจสอบให้คะแนนเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตราส่วนของแบบสอบถามตัวแปรอิสระ และ ตัวแปรตามเพื่อเตรียมลงข้อมูลในแฟ้มบันทึก วิเคราะห์ทางสถิติ
3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามไปวิเคราะห์ทางสถิติวิธีหาค่าร้อยละและบรรยายประกอบตาราง
4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรและด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ไปวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติคือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟและการทดสอบค่าที
5. นำแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดไปหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 210 คนเป็นผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 12 คน คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 159 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 39 คน เมื่อจำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเทศบาลตำบล จำนวน 44 คน และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 166 คน

1. ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1.1 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.2 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นเรื่อง หัวหน้าศูนย์เด็กส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพและครูผู้ดูแลเด็กมีมนุษยสัมพันธ์ยิ้มแย้มแจ่มใสรักเด็ก พุดจาสุภาพต่อเด็กและผู้ปกครองมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นเรื่อง มีการดูแลความปลอดภัยในเรื่อง อุปกรณ์ไฟฟ้าการติดตั้งปลั๊กไฟอยู่สูงจากพื้น ไม่น้อยกว่า 1.50 เมตรถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนด จะมีฝาครอบมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เกือบทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นเรื่อง ขีดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

1.5 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เกือบทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เรื่องมีกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารของชุมชนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2.1 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดเทศบาล

ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีปัญหาสำคัญ คือ ขาดการส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอในการดูแลเด็ก และอาคาร สถานที่ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก และมีข้อเสนอแนะสำคัญ คือ ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง ควรจัดสรรบุคลากรให้มีจำนวนเพียงพอในการดูแลเด็กและเพิ่มปรับปรุง อาคาร สถานที่ให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก

อภิปรายผลการวิจัย

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถอภิปรายผลประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งนี้ เป็นเพราะว่าผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นความสำคัญในการบริหารงาน มีการจัดทำนโยบายและแผนงานที่ชัดเจน ส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็ก พัฒนาสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน ปลอดภัย ส่งเสริมทางด้านวิชาการ ให้เด็กมีความรู้ความสามารถตามวัย รวมทั้งสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนหรือการบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภัสสร สว่างโคตร, (2552 : 102-104) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทัศนะของบุคลากรเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทัศนะของบุคลากรเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

1.1 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นผู้มีความพร้อมในการดำเนินชีวิต กำหนดบทบาทหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กให้มีความเหมาะสม จำนวนครูผู้ดูแลเด็กมีจำนวนเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถเพียงพอ และมีการนำผลการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็กมาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น การวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทิมา ทิมจ้อย, (2552 : 89-91) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์และพบว่าสภาพปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากด้านการบริหารงานมีปัญหาสูงที่สุด

1.2 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการจัดการด้านอาคารสถานที่ที่ปลอดภัยเหมาะสมในการจัดกิจกรรมของเด็ก มีความสะอาด ปราศจากมลพิษที่เป็นปัญหาต่อการจัดการเรียนการสอน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความปลอดภัยในด้านการจัดระบบไฟฟ้า มีห้องพยาบาลสำหรับเด็กที่มีปัญหาด้านสุขภาพ และมีสนามเด็กเล่นสำหรับการผ่อนคลายและการเรียนรู้ของเด็ก ในศูนย์การวิจัยครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภารัตน์ สอดเสน. (2555 : 99-101) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์และพบว่านักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

1.3 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งนี้ เป็นเพราะว่าผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาการของเด็กให้เหมาะสมกับวัย มีการบันทึกพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก พัฒนาทั้งด้านอารมณ์ จิตใจ สติปัญญา ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนตามแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาตินอกเหนือจากในหนังสือ มีการจัดหลักสูตรที่เหมาะสมในการพัฒนาเด็ก รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็นแก้ปัญหาเป็นการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิชา ชูเชื้อ. (2551 : 96-99) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลนครเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพบว่าครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัยคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะผู้บริหารสมาชิกสภาเทศบาลและเจ้าหน้าที่กองการศึกษาสังกัดเทศบาลนครเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานีในภาพรวมมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานอยู่ในระดับปานกลาง โดยความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานด้านผู้เรียนเป็นอันดับแรก

1.4 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหารให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ได้ร่วมกันในการแสดงความคิดเห็นในการจัดการศึกษา เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนได้รับทราบ รวมทั้งร่วมกันพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและเหมาะสมกับบริบทในสังคมนั้นการวิจัยครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ บุญมี (2547 : 100-102) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอชุมพลบุรีจังหวัดสุรินทร์และพบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอชุมพลบุรีจังหวัดสุรินทร์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลางส่วนข้ออื่นๆอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถอภิปรายผลประเด็นสำคัญ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความสามารถในการบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีส่วนช่วยในการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ชุมชนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกอร อุณาพรหม (2553 : 100-102) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม และพบว่าการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนตำบล ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็น

ของข้าราชการ ผู้ดูแลเด็กและประธานคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

2.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดเทศบาล ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบริบทในการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน มีทรัพยากรที่เหมาะสมกว่ากันทำให้การบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความแตกต่างกัน รวมทั้งงบประมาณต่างๆที่ได้รับ และการนำไปใช้ในการบริหาร เน้นในการส่งเสริมด้านอาคารสถานที่ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ยังไม่พร้อม แต่สำหรับในเทศบาล มีความพร้อมทั้งด้านสถานที่ บุคลากร ส่งผลให้สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีประเภทต่างกัน มีความแตกต่างกัน การวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูวดล ภูอาภรณ์ (2552 : 94-97) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่าปัญหาการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งและสังกัดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากวัตถุประสงค์และผลการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ควรนำมาพิจารณาเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบอาหารมีความรู้เรื่องโภชนาการและอาหารสำหรับเด็ก
2. ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง
3. ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้ครูจัดมุมจำลองของจริงเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น

4. ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดตั้งกองทุนสนับสนุนงบประมาณจากส่วนต่างๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาและทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดบุรีรัมย์
2. ควรศึกษาและทำการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Briham Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกอร อุณาพรหม. (2553). การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กรมการปกครอง. (2547). คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เล่ม 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2546). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กรมอนามัย. (2547). คู่มือการดำเนินงานโครงการศูนย์เด็กเล็กนอกระบบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงมหาดไทย. (2545). คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เล่ม 1. การจัดตั้งและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน.
- _____. (ม.ป.ป.). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน: 3-5 ขวบ. กรุงเทพฯ : โชติสุขการพิมพ์.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2540). ปรัชญาการศึกษาไทย : หลักการและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- จันทิมา ทิมจ้อย. (2552). แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม. (การจัดการภาครัฐแนวใหม่). นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- จินตนา พัฒนพงษ์ศรี. (2547). อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และปัจจัยที่มีผลต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวน้อย 4 เดือน. นนทบุรี : สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- ทัศนะ สีวะรมณ์. (2548). ผลการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม. (นโยบายสาธารณะ). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2546). หลักสูตรการศึกษาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภัสสร สว่างโคตร. (2552). การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทัศนะของบุคลากรเขตอำเภอสมเด็จจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นันทิชา ชูเชื้อ. (2551). การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลนครเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- นันทิชา น้อยจันทร์. (2548). การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. นครปฐม : พิมพ์นิตินัย จำกัด.
- นิภา เดิบโต. (2552). ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนเมือง ตำบลโนนเมืองพัฒนา อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์กรุงเทพ.
- เบญจา แสงมลิ. (2542). การจัดการศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). บุรีรัมย์. ภาควิชาทดสอบและวิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- ประเสริฐ บุญมี. (2547). ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอชุมพลบุรีจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ภรณ์ คุรุรัตน์ และคณะ. (2542). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย (3 – 5 ปี). กรุงเทพฯ : เซเว่นพรินต์กรุ๊ป.
- ภูวดล ภูอาภรณ์. (2552). ปัญหาการบริการงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กาฬสินธุ์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.
- มัทนา ทริกจันทร์. (2552). ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- เขวพา เศษะคุปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยา ระบบการพิมพ์.
- เขวลักษณ์ เขียวสวาส. (2551). สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อ่างทอง : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอ่างทอง.
- ร่ำเพย แดงประไพ. (2550). ความต้องการของผู้ปกครองต่อบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศีกษา คชโคตร. (2538). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- สุวารัตน์ สอดเสน. (2555). ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. (2545). นโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (0-5 ปี). กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

- สมพงษ์ นิตติพิทักษ์ชน. (2551). **ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยราชภัฏขอนแก่น.
- สุวิทย์ ศรีฉาย. (2547). **การศึกษาสภาพและความคาดหวังเกี่ยวกับการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาตามทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง นครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุเทพ ปฎิมินต์. (2554). **ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล**. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). ยะลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2549). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2545-2549)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). **ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ :
- สำนักงานรับรองมาตรฐานประเมินคุณภาพการศึกษา (2553). **รายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพรอบสอง (พ.ศ.2549-2553)**. กรุงเทพฯ : แมทซ์พอยท์.
- อรุณี หรดา. (2548). **แนวการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อำพร พันธุ์งาม. (2553). **สภาพและปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- Webb, N.E.C. (1989). **Quality of child care center and commitment of their caregivers**. Dissertation Abstracts International.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Briaram Rajabhat University

ภาคผนวก

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบขออนุญาตแจกแบบสอบถาม

เรียน นางชกสงภาการมนตรีไพฑูริย์ ภคาน

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอขออนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ สะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นางเอกกมลการมณีเขารัง สำนักงานค.ส.ค.ค.ค.

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๓ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคำมะทัน

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบขออนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นางสาวกมลทิพย์ ทรัพย์ไพศาล

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอขออนุเคราะห์ อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นางสาวกมลภัทรา นันทการ ในตำแหน่งคุณครู

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโท

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถาม
เรียน หาผู้ปกครองนักเรียน ที่คนเฝ้าแม่ไก่ฟัก

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขออนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
เรียน นางผกฉกร์กาวมรัตน์ ก้อนแก้ว ไดค่น

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี คร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
เรียน นางภาณุภัทราภรณ์การมิ่งการศึกษานิเทศก์

ด้วย นางธธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นางเอกกมลการันันท์ ภัทรวิเศษ

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๒ ๒๕๕๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบขออนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกุดกระเทียม

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอขออนุเคราะห์ อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ตีอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบขอมอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นางสกงศ์การมริตาวกัณหะมกัณโทร

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถาม
เรียน ราชภัฏมหาสารคาม

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขออนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตแหกแบบสอบถาม
เรียน ทางเทศบาลตำบลโคกแก้ว

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขออนุญาตแหกแบบสอบถามให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นางเอกเทศมากำมกแก๊งไทน์

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Briham Rajabhat University

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามทุกฉบับ ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ ดังนั้นจึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามสภาพที่เป็นจริง เพราะคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงเท่านั้นที่จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามครั้งนี้ จะเสนอผลในภาพรวมไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่อย่างใด

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน () ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่งหน้าที่

() คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก () ครูผู้ดูแลเด็ก

2. วุฒิการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน จากชุมชน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 48 ข้อ โดยกำหนดระดับความคิดเห็น ให้เลือก 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นระดับมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

โปรดทำเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่องระดับความคิดเห็นทางขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบสอบถาม

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ					
1. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพ		\checkmark			
2. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษา			\checkmark		
ปฐมวิสัยเป็นอย่างไร					
3. ผู้บริหารมีนโยบาย และจัดทำแผนการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน	\checkmark				

สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ					
1. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพ					
2. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นอย่างดี					
3. ผู้บริหารมีนโยบาย และจัดทำแผนการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน					
4. หัวหน้าศูนย์เด็กเล็กมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ในสาขาวิชาเอกปฐมวัย					
5. มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลอย่างเหมาะสมชัดเจน					
6. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง					
7. มีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็กมาปรับปรุงการทำงาน					
8. จัดให้มีจำนวนครูผู้ดูแลเด็กที่จะเลี้ยงดูเด็กอย่างเพียงพอ					
9. ครูผู้ดูแลเด็กมีมนุษยสัมพันธ์ ชี้มน้อยใจ รักเด็ก พุดจาสุภาพต่อเด็กและผู้ปกครอง					
10. ครูผู้ดูแลเด็กพัฒนาความรู้ ความสามารถ อยู่เสมอ					
11. ผู้ประกอบอาหารมีความรู้เรื่องโภชนาการและอาหารเป็นอย่างดี					
12. ผู้ทำความสะอาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย					
13. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก					
14. ภายในอาคารมีแสงสว่างจากธรรมชาติอย่างเพียงพอ สม่่าเสมอทั่วห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กเล็ก					

15. ภายนอกอาคารมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงรบกวน					
สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย					
16. มีห้องน้ำที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ และเพียงพอับความต้องการของเด็ก					
17. อาคารมีความมั่นคงแข็งแรง และปลอดภัย					
18. มีมาตรการด้านความปลอดภัยทั้งห้องเรียนและสนามเด็กเล่น					
19. มีเครื่องเล่นสนามที่หลากหลาย อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ และเพียงพอ ับความต้องการของเด็ก					
20. ดูแลความปลอดภัยในเรื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า ติดตั้งปลั๊กไฟอยู่สูงจากพื้น ไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมีฝาครอบ					
21. มีการติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นของอาคาร					
22. มีการจัดตั้งระบบการถือคประตูในการเข้า-ออก นอกบริเวณอาคาร					
23. จัดให้มีคู่มือ และเครื่องเวชภัณฑ์ สำหรับการปฐมพยาบาลวางไว้อยู่ ในที่สูง ให้พ้นมือเด็ก					
24. มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติภัยอย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่า ปีละ 1 ครั้ง					
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร					
25. มีสื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการเด็กเหมาะสมตามวัย					
26. มีมุมจำลองของจริงเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น					
27. สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก					
28. มีรายงานบันทึกพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน					
29. ชีตหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ					
30. ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์					
31. พัฒนาอารมณ์ จิตใจ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม					
32. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี					

33. สร้างหลักสูตรที่เหมาะสม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา					
34. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน ในการพัฒนาเด็ก					
สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร					
35. จัดกิจกรรมให้เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ใช้เวลาประมาณ 40 – 60 นาที ต่อวัน					
36. มีการส่งเสริมด้านโภชนาการสำหรับเด็ก ให้เด็กได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่ และได้รับน้ำสะอาดอย่างเพียงพอ					
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน					
37. ผู้ดูแลเด็กมีบทบาทในการเชื่อมโยงให้บ้านและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา					
38. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เป็นระยะ ๆ					
39. มีกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารของชุมชน					
40. มีการติดตามประเมินผลจากภาคประชาชน					
41. มีกองทุนสนับสนุนงบประมาณจากส่วนต่าง ๆ					
42. เปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็น รวมทั้งให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา					
43. มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครอง และชุมชน					
44. มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง					
45. จัดอบรมให้แก่ประชาชนในชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์					
46. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา					
47. ผู้ดูแลเด็กออกเยี่ยมเยียนเด็ก เมื่อเกิดการเจ็บป่วย หรือขาดเรียน					
48. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่จากแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนตามโอกาสอันเหมาะสม					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของท่าน

1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

1.1 ปัญหา.....

.....

1.2 ข้อเสนอแนะ.....

.....

2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

2.1 ปัญหา.....

.....

2.2 ข้อเสนอแนะ.....

.....

3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

3.1 ปัญหา.....

.....

3.2 ข้อเสนอแนะ.....

.....

4. และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

4.1 ปัญหา.....

.....

4.2 ข้อเสนอแนะ.....

.....

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

นางธนา คือประโคน

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Briham Rajabhat University

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Case processing Summary

	N	%
Case Valid	30	100.0
Excluded ^a	0	0.0
Total	30	100.0

A listwise deletion based on all variables in the procedure

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of items
.888	48

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๑๑๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวภาพร ชุนงามขำ

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

- ยินดีเป็นผู้อำนวยความสะดวก

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

19 กุมภาพันธ์ 25๕๗

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๑๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางเพลินพิศ ยงทวี

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ท.ร.๑๖

17 ก.พ 57

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๑๑๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบขอมอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายประจัน พงษ์มา

ด้วย นางธนา คือประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

รับทราบ

(ศาสตราจารย์ ดร.สาธิต พงษ์มา)

๒๑.๑.๕๗

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางธรรมา กือประโคน
วัน เดือน ปี เกิด	21 มิถุนายน 2516
สถานที่เกิด	ตำบลหนองระฆัง อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	258 หมู่ที่ 11 ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูผู้ดูแลเด็ก
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดบ้านห้วยเสลา ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2529 ประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านห้วยเสลา อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2532 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสนมวิทยาการ อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2546 มัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2549 อนุปริญญาวิทยาศาสตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2554 ปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต(ค.บ.) สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2557 ปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์